

ΦΩΤΙΣΤΙΚΟ ΕΥΡΩΒΑΡΟΜΕΤΡΟ 584

Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

ΕΚΘΕΣΗ EUROBAROMETER

Ιούνιος 2026

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Έρευνα που διεξήχθη από τη Δημοσκόπηση κατόπιν αιτήματος της Γενικής Διεύθυνσης Επικοινωνίας (Μονάδα «Δημόσια Γνώμη και Συμμετοχή των Πολιτών» της ΓΔ COMM)

Το παρόν έγγραφο δεν εκφράζει την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι ερμηνείες και οι απόψεις που περιέχονται σε αυτό είναι αποκλειστικά εκείνες των συγγραφέων.

Τίτλος του έργου

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 584 – Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Έκθεση

EL

Αριθμός καταλόγου

NA-01-26-031-EL-N

ISBN

978-92-68-41278-7

doi: 10.2775/2560997

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2026

<https://europa.eu/eurobarometer>

*Eūropo
Demokratio
Esperanto*

Έγγραφο που εκπόνησε ο Pierre Dieumegard για την [Europokune](#)- Europe Together- και [την Europe Democracy Esperanto](#).

Σκοπός αυτού του «προσωρινού» εγγράφου είναι να επιτρέψει σε περισσότερους ανθρώπους στην Ευρωπαϊκή Ένωση να λάβουν γνώση των εγγράφων που παράγονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (και χρηματοδοτούνται από τους φόρους τους).

Εάν δεν υπάρχουν μεταφράσεις, οι πολίτες αποκλείονται από τη συζήτηση.

Αυτό το document «Eurobarometre r» [υπήρχε μόνο στα αγγλικά](#), σε αρχείο pdf. Από το αρχικό αρχείο, δημιουργήσαμε ένα αρχείο odt, που προετοιμάστηκε από το λογισμικό Libre Office, για αυτόματη μετάφραση σε άλλες γλώσσες. Τα αποτελέσματα είναι πλέον [διαθέσιμα σε όλες τις επίσημες γλώσσες](#).

Είναι επιθυμητό η διοίκηση της ΕΕ να αναλάβει τη μετάφραση σημαντικών εγγράφων. Τα «σημαντικά έγγραφα» δεν είναι μόνο νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, αλλά και οι σημαντικές πληροφορίες που απαιτούνται για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων από κοινού.

Προκειμένου να συζητήσουμε από κοινού το κοινό μας μέλλον και να επιτρέψουμε αξιόπιστες μεταφράσεις, η διεθνής γλώσσα Εσπεράντο θα ήταν πολύ χρήσιμη λόγω της απλότητας, της κανονικότητας και της ακρίβειάς της.

Επικοινωνήστε μαζί μας:

[Kontaktu nin-Ek ! Europo kune!](#)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	4
Βασικά πορίσματα.....	6
1. Έκθεση και κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.....	8
1.1 Έκθεση και απαντήσεις σε ψευδείς και παραπλανητικές πληροφορίες στο διαδίκτυο.....	8
1.2 Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο διαδίκτυο και η προστασία τους.....	12
2. Αντιλήψεις για τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου.....	17
2.1 Προσδιορισμός των πυλώνων της δημοκρατίας.....	17
2.2 Μικτή ικανοποίηση από το κράτος δικαίου σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.....	20
2.3 Σκεπτικισμός σχετικά με τη δράση των πολιτών για την άσκηση επιρροής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ.....	24
3. Η ενεργειακή κρίση.....	27
3.1 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το κύριο μέτρο για την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα.....	27
3.2 Αύξηση των τιμών της ενέργειας: μείωση της κατανάλωσης και όχι διαρθρωτικές αλλαγές.....	29
4. Αντίληψη της εμπορικής πολιτικής και της οικονομικής κυριαρχίας.....	31
4.1 Συνεργασία στις εμπορικές διαπραγματεύσεις.....	31
4.2 Διαφοροποίηση των εμπορικών σχέσεων.....	33
5. Αντιλήψεις για τις κορυφαίες προκλήσεις της ΕΕ.....	35
5.1 Οι αντιλήψεις των Ευρωπαίων για τις κύριες προκλήσεις της ΕΕ.....	35
5.2 Προτεραιότητες που αναμένουν οι Ευρωπαίοι από την ΕΕ.....	39
6. Ασφάλεια και άμυνα της ΕΕ.....	42
6.1 Αντιληπτή απειλή για την εθνική ασφάλεια και στήριξη της αμυντικής αυτονομίας της ΕΕ.....	42
6.2 Εμπιστοσύνη στην ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας.....	45
7. Τεχνικές προδιαγραφές.....	48
8. Εστιονάριος.....	50

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διανύει μια περίοδο σημαντικής πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής αβεβαιότητας. Τα ζητήματα ασφάλειας και άμυνας, η στρατηγική αυτονομία, οι ενεργειακές πιέσεις, η ανταγωνιστικότητα, η δημοκρατική ανθεκτικότητα και η παραπληροφόρηση έχουν αποκτήσει κεντρικό ρόλο στον δημόσιο διάλογο για το μέλλον της ΕΕ. Το πλαίσιο αυτό αντικατοπτρίζεται στα πρόσφατα στοιχεία του Ευρωβαρόμετρου: Το 68 % των Ευρωπαίων συμφωνεί ότι η ασφάλεια της χώρας τους απειλείται στο τρέχον διεθνές πλαίσιο, μια αντίληψη που είναι κοινή σε όλα τα κράτη μέλη.¹ Στο πλαίσιο αυτό, οι αντιλήψεις των πολιτών αποτελούν σημαντική ένδειξη του τρόπου με τον οποίο ο ρόλος, τα δυνατά σημεία και τα τρωτά σημεία της ΕΕ γίνονται κατανοητά σε όλα τα κράτη μέλη. Σε προηγούμενο έκτακτο Ευρωβαρόμετρο, το οποίο δημοσιεύτηκε τον Σεπτέμβριο του 2025, διερευνήθηκαν ήδη οι απόψεις των πολιτών σχετικά με το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου αισιοδοξίας τους, της αξιολόγησής τους όσον αφορά τα κύρια πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις της ΕΕ, καθώς και των προσδοκιών τους σχετικά με τις βασικές προτεραιότητες πολιτικής. Τα αποτελέσματά της υπογράμμισαν τη συνεχιζόμενη σημασία αυτών των θεμάτων και επιβεβαίωσαν την ανάγκη παρακολούθησης του τρόπου με τον οποίο εξελίσσεται η κοινή γνώμη σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολογεί νέο Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο για την επικαιροποίηση και την εμβάθυνση των διαθέσιμων στοιχείων σχετικά με τις απόψεις των πολιτών όσον αφορά τις προκλήσεις και τις προτεραιότητες που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση το 2026. Η έρευνα θα μετρήσει τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες σε ολόκληρη την ΕΕ των 27 αντιλαμβάνονται τα κύρια ζητήματα που αντιμετωπίζει η Ένωση, τους τομείς στους οποίους πιστεύουν ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα,

καθώς και τον τρόπο με τον οποίο βλέπουν την ευρύτερη κατεύθυνση της ΕΕ ως απάντηση στις τρέχουσες και αναδυόμενες πιέσεις. Θα διατηρήσει επίσης περιορισμένο αριθμό δεικτών τάσεων από το προηγούμενο κύμα, επιτρέποντας την αξιολόγηση των αλλαγών με την πάροδο του χρόνου σε επιλεγμένα βασικά θέματα, όπως η αισιοδοξία για το μέλλον της ΕΕ, τα αντιληπτά πλεονεκτήματα και οι προκλήσεις, οι προτεραιότητες πολιτικής, η δημοκρατία, η οικονομική εμπιστοσύνη και η ασφάλεια. Παράλληλα, το ερωτηματολόγιο θα εξετάσει ζητήματα που είναι ιδιαίτερα σημαντικά για το τρέχον θεματολόγιο, συμπεριλαμβανομένης της άμυνας, της στρατηγικής αυτονομίας, της θέσης της ΕΕ στον κόσμο, της ενεργειακής κρίσης, της καινοτομίας, της απλούστευσης και της παραπληροφόρησης. Τα αποτελέσματα θα παράσχουν έγκαιρα και συγκρίσιμα στοιχεία για τη στήριξη των στρατηγικών δραστηριοτήτων προβληματισμού και επικοινωνίας της Επιτροπής πριν από την ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης τον Σεπτέμβριο του 2026.

Εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας (Μονάδα «Δημόσια γνώμη και συμμετοχή των πολιτών» της ΓΔ COMM), η Δημοσκόπηση πήρε συνέντευξη από τον γενικό πληθυσμό ηλικίας 15 ετών και άνω και στα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Από τις 19 έως τις 24 Ιουνίου 2026, πραγματοποιήθηκαν 25 904 συνεντεύξεις με τη χρήση CAWI (Computer Assisted Web Interviewing) με περίπου 1 000 συνεντεύξεις σε μεγαλύτερες χώρες και 500 συνεντεύξεις σε μικρότερες χώρες (LU, CY, MT).

¹ Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 574, Η Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της άμυνας και του διαστήματος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ DEFIS, Ιανουάριος 2026, [Η Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της άμυνας και του διαστήματος - Έρευνα του Ευρωβαρόμετρου](#)

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Σημειώσεις

- Σταθμίζονται τα στοιχεία της έρευνας
- Τα αποτελέσματα της έρευνας υπόκεινται σε ανοχές δειγματοληψίας, πράγμα που σημαίνει ότι δεν είναι όλες οι εμφανείς διαφορές μεταξύ χωρών ή ομάδων στατιστικά σημαντικές.
- Όταν οι ερωτηθέντες μπορούν να επιλέξουν περισσότερες από μία απαντήσεις, το άθροισμα των ποσοστών απάντησης μπορεί να υπερβαίνει το 100 %.
- Στην παρούσα έκθεση, οι χώρες αναφέρονται με την επίσημη συντομογραφία τους όπως αναφέρεται παρακάτω

ΒΕ	Βέλγιο	ΓΑ	Γαλλία	ΚΧ	Κάτω Χώρες
ΒΛ	Βουλγαρία	ΥΕ	Κροατία	ΑΥ	Αυστρία
ΤΣ	Τσεχία	ΙΤ	Ιταλία	ΠΛ	Πολωνία
ΔΑ	Δανία	ΚΥ	Κυπριακή Δημοκρατία*	ΠΡ	Πορτογαλία
ΓΕ	Γερμανία	ΛΕ	Λετονία	ΡΜ	Ρουμανία
ΕΣ	Εσθονία	ΛΙ	Λιθουανία	ΣΛ	Σλοβενία
ΙΡ	Ιρλανδία	ΛΞ	Λουξεμβούργο	ΣΚ	Σλοβακία
ΕΛ	Ελλάδα	ΟΥ	Ουγγαρία	ΦΙ	Φινλανδία
ΙΣ	Ισπανία	ΜΑ	Μάλτα	ΣΔ	Σουηδία

*Η Κύπρος στο σύνολό της είναι ένα από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ. Για πρακτικούς λόγους, οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν μόνο στο τμήμα της χώρας που ελέγχεται από την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Βασικά πορίσματα

Έκθεση και κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

- το 58 % των Ευρωπαίων αντιμετωπίζουν περιεχόμενο για το οποίο δεν ήταν βέβαιοι ότι ήταν αξιόπιστο τις τελευταίες επτά ημέρες, και το 57 % αντιμετωπίζουν περιεχόμενο για το οποίο πίστευαν ότι ήταν ψευδές ή παραπλανητικό. Το 42% πιστεύουν ότι συνάντησαν περιεχόμενο που μπορεί να αποτελεί μέρος μιας ξένης προσπάθειας να επηρεάσουν τη γνώμη τους, ποσοστό που αυξάνεται σε 55% στην Εσθονία και 54% στη Λετονία, έναντι 35% στις Κάτω Χώρες και το Βέλγιο.
- Όταν έρχονται αντιμέτωποι με ύποπτο περιεχόμενο, οι Ευρωπαίοι είναι σχεδόν εξίσου διχασμένοι μεταξύ του ελέγχου του σε σχέση με άλλες πηγές (33%) και της απλής παράβλεψής του (32%). Μόνο το 15% το αναφέρει στην πλατφόρμα, το 15% το συζητά με τους φίλους ή την οικογένειά του και το 5% το μοιράζεται στο διαδίκτυο.
- Οι Ευρωπαίοι τάσσονται υπέρ πιο αυστηρών και βασιζόμενων σε κανόνες απαντήσεων στην παραπληροφόρηση: οι αυστηρότερες κυρώσεις κατά του παράνομου περιεχομένου (44 %) και οι αυστηρότεροι κανόνες για τις πλατφόρμες (40 %) είναι τα δύο μέτρα που επιλέγονται συχνότερα, πριν από την εκπαίδευση και τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας (29 %).
- Επτά στους δέκα Ευρωπαίους ανησυχούν για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο διαδίκτυο, από τον κυβερνοεκφοβισμό ή την παρενόχληση (71%) έως την αθέμιτη προσέγγιση παιδιών στο διαδίκτυο ή τη σεξουαλική εκμετάλλευση (70%). Η πλειοψηφία ανησυχεί για κάθε κίνδυνο σε κάθε κράτος μέλος.
- το 63 % των Ευρωπαίων επιθυμεί δεσμευτικούς κανόνες σε επίπεδο ΕΕ για τον περιορισμό της πρόσβασης των παιδιών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ανά ηλικία: Το 36% τάσσεται υπέρ της πλήρους

απαγόρευσης κάτω από μια ορισμένη ηλικία και το 27% τάσσεται υπέρ της καθυστερημένης πρόσβασης. Η στήριξη υπερβαίνει το 50 % σε κάθε κράτος μέλος.

Αντιλήψεις για τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου

- Η ελευθερία του λόγου (34%), οι ελεύθερες και δίκαιες εκλογές (32%) και ο σεβασμός του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων (31%) θεωρούνται οι σημαντικότεροι πυλώνες της δημοκρατίας στην ΕΕ.
- το 51 % των Ευρωπαίων είναι ικανοποιημένο με τον σεβασμό του κράτους δικαίου στη χώρα του, έναντι 47 % σε επίπεδο ΕΕ (ποσοστό ίσο με 47 % δυσαρεστημένο). Η εθνική ικανοποίηση κυμαίνεται από 91 % στο Λουξεμβούργο έως 29 % στη Βουλγαρία.
- Καμία μορφή δράσης των πολιτών πέραν των εκλογών δεν θεωρείται αποτελεσματική από την πλειοψηφία: η άμεση συμμετοχή των πολιτών (π.χ. μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών) βρίσκεται στην κορυφή του καταλόγου με ποσοστό 46 %, ενώ η συμμετοχή σε ένωση ή ΜΚΟ θεωρείται η λιγότερο αποτελεσματική δράση (35 %).

Η ενεργειακή κρίση

- Η ανάπτυξη μεγαλύτερης δυναμικότητας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι το κορυφαίο μέτρο που οι Ευρωπαίοι συνδέουν με τη μετάβαση της ΕΕ από τα ορυκτά καύσιμα, το οποίο αναφέρεται αρχικά κατά 35 % και συνολικά κατά 56 %, πολύ πιο μπροστά από τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης (40 %) και τις πυρηνικές λύσεις (32 %).
- Αντιμέτωποι με την αύξηση των τιμών της ενέργειας, οι Ευρωπαίοι προσαρμόζουν κυρίως τη συμπεριφορά τους αντί να επενδύουν σε διαρθρωτικές λύσεις: Το 31 % μείωσε τη συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και το 27 % παρακολούθησε στενότερα τη χρήση ενέργειας, σε σύγκριση με μόλις 16 % που επένδυσε σε αποδοτικές συσκευές και 14 % που εγκατέστησε λύσεις

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το 11% δεν προέβη σε καμία ενέργεια.

Εμπόριο: διαφοροποίηση και συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ

- το 65 % των Ευρωπαίων συμφωνεί ότι η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει την οικονομική της ανεξαρτησία διαφοροποιώντας τις εμπορικές της σχέσεις και το 62 % πιστεύει ότι τα κράτη μέλη επιτυγχάνουν καλύτερα αποτελέσματα μέσω της από κοινού διαπραγμάτευσης σε επίπεδο ΕΕ. Η πλειοψηφία υποστηρίζει και τις δύο δηλώσεις σε κάθε κράτος μέλος.
- Η εμπιστοσύνη στην ΕΕ είναι ο ισχυρότερος μοχλός στήριξης: η συμφωνία εμπορικής συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ ανέρχεται στο 72 % μεταξύ εκείνων που εμπιστεύονται την ΕΕ, έναντι 49 % μεταξύ εκείνων που δεν εμπιστεύονται την ΕΕ.

Αντιλήψεις σχετικά με τις κορυφαίες προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

- Το κόστος ζωής (39 %) παραμένει η κύρια ανησυχία των Ευρωπαίων, ενόψει του πολέμου στην Ουκρανία (33 %) και της παράτυπης μετανάστευσης (32 %). Από τον Σεπτέμβριο του 2025, η ανησυχία για το κόστος ζωής έχει αυξηθεί (+ 10 εκατοστιαίες μονάδες), ενώ η ανησυχία για τον πόλεμο

στην Ουκρανία έχει μειωθεί (-14 εκατοστιαίες μονάδες).

- Σε ερώτηση σχετικά με το ποια θα πρέπει να είναι η προτεραιότητα της ΕΕ, οι Ευρωπαίοι τοποθετούν την παράτυπη μετανάστευση (25 %) και την ασφάλεια και την άμυνα (24 %) ακριβώς μπροστά από την κλιματική αλλαγή (21 %) και τον πόλεμο στην Ουκρανία (20 %), σε πολύ πιο στενά ομαδοποιημένη κατάταξη από ό,τι για τις κύριες προκλήσεις της ΕΕ.

Ασφάλεια και άμυνα της ΕΕ

- Το 52 % των Ευρωπαίων συμφωνούν ότι απειλείται η ασφάλεια της χώρας τους, ποσοστό μειωμένο κατά 16 μονάδες από τον Ιανουάριο του 2026. Παρά τη μείωση αυτή, το 68 % συμφωνεί ότι η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει την ικανότητά της να αμύνεται αυτόνομα, η οποία αποτελεί την πλειοψηφία σε κάθε κράτος μέλος.
- το 56 % των Ευρωπαίων εμπιστεύονται την ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας και την καλύτερη προστασία των πολιτών της, ποσοστό αυξημένο κατά 4 μονάδες από τον Ιανουάριο του 2026, ποσοστό μικρότερο από την υποστήριξη της αρχής της αυτόνομης άμυνας της ΕΕ.

1. Έκθεση και κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

1.1 Έκθεση και απαντήσεις σε ψευδείς και παραπλανητικές πληροφορίες στο διαδίκτυο

Στην πράξη, οι περισσότεροι Ευρωπαίοι συναντούν περιεχόμενο αμφίβολης αξιοπιστίας κάθε εβδομάδα.

Στην πράξη, η έκθεση σε επιγραφμικό περιεχόμενο αμφίβολης αξιοπιστίας είναι ευρέως διαδεδομένη. Η ερώτηση αφορούσε μόνο τις τελευταίες επτά ημέρες, ένα σύντομο χρονικό διάστημα, και όμως περισσότεροι από ένας στους δύο Ευρωπαίους (58%) είχαν συναντήσει περιεχόμενο που δεν ήταν σίγουροι ότι ήταν αξιόπιστο, συμπεριλαμβανομένου περίπου ενός στους πέντε (22%) σε καθημερινή ή σχεδόν καθημερινή βάση. Ένα παρόμοιο ποσοστό (57%) είχε συναντήσει περιεχόμενο που πίστευαν ότι ήταν ψευδές ή παραπλανητικό, και πάλι περίπου ένας στους πέντε (21%) κάθε μέρα ή σχεδόν κάθε μέρα. Η αντιληπτή έκθεση σε εξωτερικές παρεμβάσεις είναι κάπως λιγότερο διαδεδομένη, αλλά απέχει πολύ από την οριακή: Το 42% είχε συναντήσει περιεχόμενο που πίστευαν ότι θα μπορούσε να είναι μέρος μιας προσπάθειας μιας ξένης χώρας ή οργανισμού να επηρεάσει τη γνώμη τους. Ενώ αυτό παραμένει κάτω από το όριο του 50%, εξακολουθεί να είναι ένα πολύ σημαντικό ποσοστό.

Η αμφιβολία σχετικά με τις πληροφορίες είναι γενική, αλλά οι αντιληπτές εξωτερικές παρεμβάσεις είναι υψηλότερες στην ανατολική πλευρά

Η συχνότητα της έκθεσης ποικίλλει ανά την ΕΕ, αλλά οι χώρες που αναφέρουν τη συχνότερη έκθεση τείνουν να το πράττουν και στα τρία στοιχεία ταυτόχρονα. Η τακτική έκθεση, τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα, σε περιεχόμενο αμφίβολης αξιοπιστίας είναι υψηλότερη στα κράτη της Βαλτικής, την Κροατία, την Ελλάδα και τη Ρουμανία, όπου κυμαίνεται από περίπου 65 % έως 72 %, και χαμηλότερη στη Γαλλία (50 %), τη Γερμανία (52 %), τις Κάτω Χώρες (53 %) και το Βέλγιο (54 %). Η κατάταξη είναι σχεδόν πανομοιότυπη για το περιεχόμενο που οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι είναι ψευδές ή παραπλανητικό.

Η αντιληπτή έκθεση σε εξωτερικές παρεμβάσεις ξεχωρίζει. Εδώ προκύπτει ένα σαφές γεωγραφικό μοτίβο, καθώς οι χώρες που αναφέρουν τη συχνότερη έκθεση είναι εκείνες που βρίσκονται στην ανατολική πλευρά της ΕΕ, πλησιέστερα στη Ρωσία. Τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα, το 55 % των ερωτηθέντων στην Εσθονία, το 54 % στη

E13 Τις τελευταίες επτά ημέρες, πόσο συχνά έχετε συναντήσει πληροφορίες στο διαδίκτυο που έχετε...

Several times a week

■ Καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά ■ Αρκετές φορές την εβδομάδα ■ Λιγότερο συχνά ■ Ποτέ ■ Δεν γνωρίζω

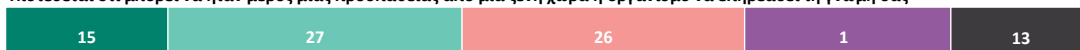
Δεν ήταν βέβαιος αν ήταν αξιόπιστος

Πιστεύεται ότι είναι ψευδής ή παραπλανητική

Πιστεύεται ότι μπορεί να ήταν μέρος μιας προσπάθειας από μια ξένη χώρα ή οργανισμό να επηρεάσει τη γνώμη σας

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Λετονία, το 52 % στη Λιθουανία, το 50 % στη Ρουμανία και το 49 % στην Πολωνία έρχονται αντιμέτωποι με περιεχόμενο που πιστεύουν ότι μπορεί να αποτελεί μέρος προσπάθειας ξένης χώρας ή οργανισμού να επηρεάσει τη γνώμη τους, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ των 27 που είναι 42 %. Η έκθεση είναι χαμηλότερη στις Κάτω Χώρες και το Βέλγιο (και οι δύο 35%), τη Γαλλία (37%) και τη Γερμανία (38%). Το χάσμα είναι ακόμη μεγαλύτερο όσον αφορά την αντίθετη απάντηση: περίπου ένας στους τέσσερις ερωτηθέντες στη Γερμανία και τις Κάτω Χώρες δηλώνει ότι δεν συναντά ποτέ τέτοιο περιεχόμενο, έναντι περίπου ενός στους οκτώ στις χώρες της Βαλτικής. Αρκετές χώρες όπου οι γενικές αμφιβολίες σχετικά με τις πληροφορίες είναι υψηλές, όπως η Κροατία και η Ελλάδα, αναφέρουν ωστόσο πολύ χαμηλότερη εκτιμώμενη έκθεση σε εξωτερικές παρεμβάσεις (45 % και 44 %), γεγονός που υποδηλώνει ότι ο ευρύς σκεπτικισμός σχετικά με το διαδικτυακό περιεχόμενο δεν μεταφράζεται αυτόματα σε αίσθηση εσκεμμένης χειραγώγησης από το εξωτερικό.

Η συχνή έκθεση οφείλεται κυρίως στη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και, ως εκ τούτου, στην ηλικία.

Ο τρόπος με τον οποίο κατανέμεται αυτή η έκθεση ακολουθεί μια αρκετά απλή λογική: Όσο περισσότερο ένα άτομο χρησιμοποιεί τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να ενημερώνεται, τόσο πιο πιθανό είναι να συναντήσει περιεχόμενο που θεωρεί αναξιόπιστο. Η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την ενημέρωση είναι μακράν ο ισχυρότερος παράγοντας. Οι καθημερινοί χρήστες αναφέρουν εβδομαδιαία έκθεση σε περιεχόμενο αμφίβολης αξιοπιστίας πολύ συχνότερα από ό,τι οι μη χρήστες (63 % έναντι 34 %) και το χάσμα εξακολουθεί να είναι μεγαλύτερο όσον αφορά τις αντιληπτές εξωτερικές παρεμβάσεις (48 % έναντι 17 %, με το 41 % των μη χρηστών να δηλώνει ότι δεν συναντά ποτέ τέτοιο περιεχόμενο). Υπάρχει επίσης μια επίδραση ηλικίας, αν και είναι πιθανό να συνδέεται εν μέρει με τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, καθώς οι νεότεροι είναι οι βαρύτεροι χρήστες αυτών των πλατφορμών. Οι ερωτηθέντες ηλικίας

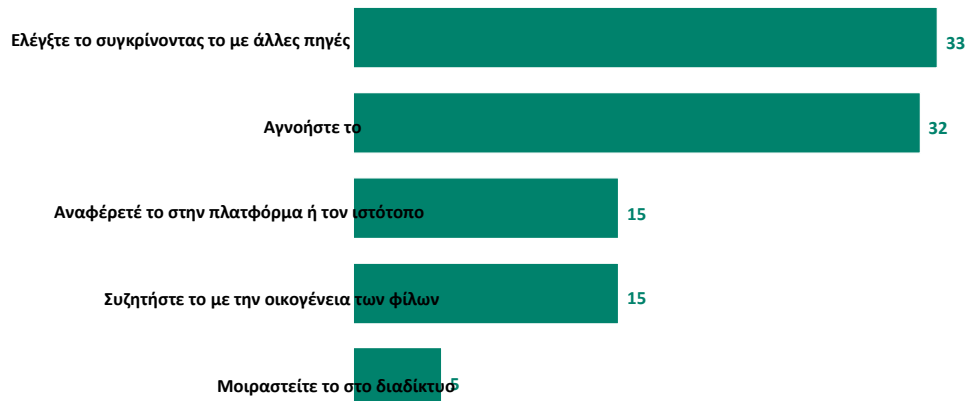
15 έως 24 ετών είναι πιο πιθανό να αναφέρουν συχνή έκθεση, στο 71 % για περιεχόμενο αμφίβολης αξιοπιστίας και στο 53 % για ύποπτες εξωτερικές παρεμβάσεις, σε σύγκριση με το 51 % και το 32 % αντίστοιχα μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω. Αυτή είναι η κατοπτρική εικόνα του μοτίβου που προκαλεί ανησυχία σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά, όπου ξεχώρισαν οι ηλικιωμένοι ερωτηθέντες. Οι άλλες μεταβλητές δείχνουν προς την ίδια κατεύθυνση. Οι ερωτηθέντες που δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι συνταξιούχοι, συγκαταλέγονται μεταξύ των λιγότερο εκτεθειμένων (51 % και 32 %), ενώ το φύλο, η εκπαίδευση και ο χώρος διαμονής δεν έχουν μεγάλη διαφορά.

Οι Ευρωπαίοι είναι διχασμένοι μεταξύ του ελέγχου του ύποπτου περιεχομένου και της απλής παράβλεψής του

Όταν συναντούν πληροφορίες που θεωρούν ότι μπορεί να είναι ψευδείς ή παραπλανητικές, οι Ευρωπαίοι χωρίζονται σε δύο πολύ διαφορετικές αντιδράσεις σχεδόν ίσης βαρύτητας. Το ένα τρίτο ελέγχει τις πληροφορίες συγκρίνοντάς τις με άλλες πηγές (33%), ενώ σχεδόν το ίδιο ποσοστό απλώς τις αγνοεί (32%). Ως εκ τούτου, η επαλήθευση είναι η συνηθέστερη απάντηση, αλλά μόνο με ένα στενό περιθώριο για την απεμπλοκή. Οι άλλες αντιδράσεις είναι λιγότερο συχνές: Το 15% αναφέρει το περιεχόμενο στην πλατφόρμα ή τον ιστότοπο και το ίδιο ποσοστό (15%) το συζητά με τους φίλους ή την οικογένειά του. Πολύ λίγοι ερωτηθέντες δηλώνουν ότι το μοιράζονται στο διαδίκτυο (5%), γεγονός που υποδηλώνει ότι η ενεργή διάδοση περιεχομένου που πιστεύεται ότι είναι ψευδές παραμένει περιορισμένη.

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

E14 Όταν συναντάτε πληροφορίες στο διαδίκτυο που πιστεύετε ότι μπορεί να είναι ψευδείς ή παραπλανητικές, τι κάνετε συνήθως (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων)

Η ισορροπία μεταξύ ελέγχου και άγνοιας ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των χωρών

Ενώ ο έλεγχος και η άγνοια είναι σχεδόν αλληλένδετα σε επίπεδο ΕΕ, η ισορροπία μεταξύ των δύο διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Το ποσοστό που ελέγχει τις πληροφορίες σε σχέση με άλλες πηγές είναι αρκετά σταθερό, αλλά το ποσοστό που απλά τις αγνοεί κυμαίνεται από περίπου ένα στα πέντε έως περισσότερα από τέσσερα στα δέκα. Η επαλήθευση υπερσχύει σαφώς στην Εσθονία (έλεγχος 40 % έναντι ελέγχου 22 % που αγνοείται), καθώς και στην Πολωνία, την Αυστρία και τη Ρουμανία, ενώ η άγνοια κυριαρχεί στη Δανία (έλεγχος 41 % που αγνοεί έναντι ελέγχου 24 %), στην Κροατία (έλεγχος 44 % που αγνοεί έναντι ελέγχου 28 %), στις Κάτω Χώρες (έλεγχος 42 % που αγνοεί έναντι ελέγχου 27 %) και στην Ιρλανδία (έλεγχος 40 % που αγνοεί έναντι ελέγχου 27 %). Η τάση αναφοράς περιεχομένου στην πλατφόρμα ποικίλλει επίσης, από περίπου 10 % στη Φινλανδία και τη Λετονία έως πάνω από 20 % στην Πορτογαλία, την Κύπρο και τη Ρουμανία.

Οι Ευρωπαίοι δίνουν προτεραιότητα σε αυστηρότερα και βασιζόμενα σε κανόνες μέτρα έναντι των ηπιότερων

Όταν ερωτώνται ποια μέτρα θα πρέπει να τεθούν σε προτεραιότητα για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών στο διαδίκτυο και να μπορούν να

επιλέξουν έως δύο, οι Ευρωπαίοι δίνουν προτεραιότητα σε αυστηρότερα μέτρα που βασίζονται σε κανόνες. Οι τέσσερις που επιλέγονται συχνότερα είναι όλες κανονιστικού χαρακτήρα και ομαδοποιούνται στενά μεταξύ τους: αυστηρότερες κυρώσεις κατά του παράνομου επιγραμμικού περιεχομένου (44 %), αυστηρότεροι κανόνες για τις επιγραμμικές πλατφόρμες και τις πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης (40 %), σαφής επισήμανση του περιεχομένου που παράγεται ή παραποιείται από ΤΝ (38 %) και κατώτατο όριο ηλικίας για την πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (37 %). Τα μέτρα που βασίζονται στην ενδυνάμωση των πολιτών μειώνονται: περισσότερη εκπαίδευση και γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας, καθώς και πιο ανεξάρτητος έλεγχος γεγονότων, επιλέγονται το καθένα από το 29%. Σχεδόν κανείς δεν θεωρεί ότι δεν απαιτούνται πρόσθετα μέτρα (3 %), γεγονός που καταδεικνύει σχεδόν καθολική ζήτηση για δράση.

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Τα ρυθμιστικά μέτρα οδηγούν σχεδόν σε κάθε κράτος μέλος

Η προτίμηση για ρυθμιστικά μέτρα παρατηρείται σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι

E15 Ποιο από τα ακόλουθα μέτρα, εάν υπάρχουν, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών στο διαδίκτυο ? (Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις, το πολύ 2)

αυστηρότερες κυρώσεις κατά του παράνομου επιγραφμικού περιεχομένου και οι αυστηρότεροι κανόνες για τις επιγραφμικές πλατφόρμες και τις πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης συγκαταλέγονται στα μέτρα που επιλέγονται συχνότερα σχεδόν σε κάθε κράτος μέλος. Η στήριξη για αυστηρότερες κυρώσεις είναι υψηλότερη στην Πορτογαλία (52%), τη Γαλλία (50%), καθώς και την Ισπανία και τη Ρουμανία (και οι δύο 49%), και χαμηλότερη στη Λετονία (31%). Τα μέτρα που βασίζονται στην ενδυνάμωση των πολιτών, δηλαδή περισσότερη εκπαίδευση και γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας και πιο ανεξάρτητος έλεγχος γεγονότων, κατατάσσονται χαμηλότερα στις περισσότερες χώρες. Παντού, μόνο μια μικρή μειοψηφία θεωρεί ότι δεν απαιτούνται πρόσθετα μέτρα.

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

1.2 Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο διαδίκτυο και η προστασία τους

Ευρεία και έντονη ανησυχία για τους κινδύνους

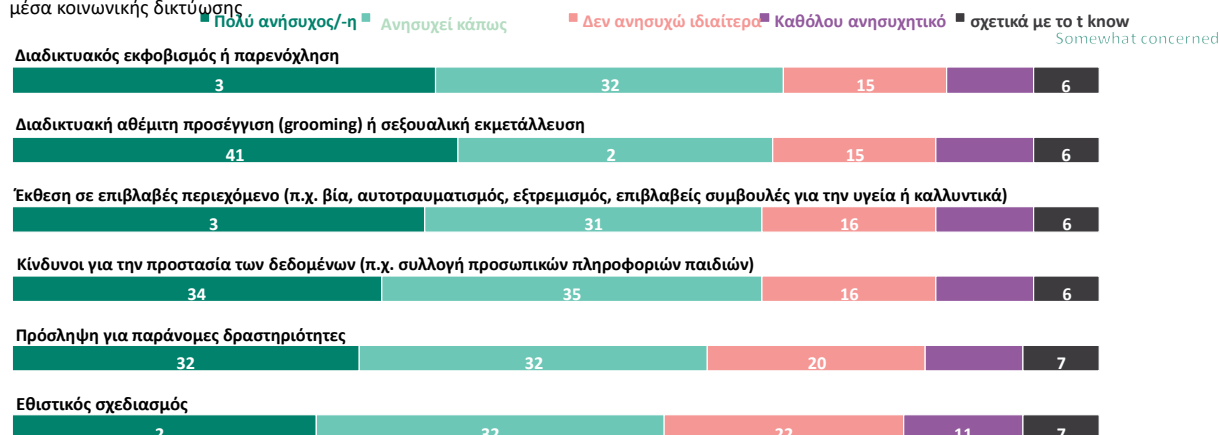
Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των Ευρωπαίων ανησυχούν για τους διάφορους κινδύνους που μπορούν να αντιμετωπίσουν τα παιδιά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Για καθέναν από τους κινδύνους που εξετάστηκαν, σχεδόν επτά στους δέκα ερωτηθέντες δηλώνουν ότι ανησυχούν και τα επίπεδα που μετρήθηκαν είναι συνολικά αρκετά κοντά το ένα στο άλλο. Η ανησυχία είναι υψηλότερη για τον κυβερνοεκφοβισμό ή την παρενόχληση (71%) και τη διαδικτυακή αθέμιτη προσέγγιση ή σεξουαλική εκμετάλλευση (70%), ακολουθούμενη από την έκθεση σε επιβλαβές περιεχόμενο, όπως η βία, ο αυτοτραυματισμός ή ο εξτρεμισμός (69%) και οι κίνδυνοι για την ιδιωτικότητα των δεδομένων (69%). Είναι κάπως χαμηλότερο, αν και εξακολουθεί να το συμμερίζεται η σαφής πλειοψηφία, όσον αφορά τη στρατολόγηση για παράνομες δραστηριότητες (64 %) και τον εθιστικό σχεδιασμό των πλατφορμών (60 %). Εξίσου αξιοσημείωτη είναι η ένταση αυτής της ανησυχίας. Το ποσοστό των ερωτηθέντων που δηλώνουν ότι «ανησυχούν πολύ», και όχι απλώς «ανησυχούν κάπως», είναι σημαντικό. Σχεδόν τέσσερις στους δέκα Ευρωπαίους ανησυχούν πολύ για την αθέμιτη προσέγγιση στο διαδίκτυο ή τη σεξουαλική

εκμετάλλευση (41 %), τον κυβερνοεκφοβισμό ή την παρενόχληση (39 %) και την έκθεση σε επιβλαβές περιεχόμενο (38 %). Το ποσοστό είναι κάπως χαμηλότερο όσον αφορά τους κινδύνους για την ιδιωτική ζωή των δεδομένων (34 %), τη στρατολόγηση για παράνομες δραστηριότητες (32 %) και τον εθιστικό σχεδιασμό (28 %), αλλά παραμένει υψηλό σε απόλυτες τιμές. Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι το ερώτημα αυτό τέθηκε σε όλους τους Ευρωπαίους, και όχι μόνο στους γονείς, γεγονός που καθιστά το εύρος της ανησυχίας ακόμη πιο εντυπωσιακό. Τέλος, μόνο το 6% έως 7% των ερωτηθέντων απαντά «δεν γνωρίζω» για οποιονδήποτε κίνδυνο, γεγονός που δείχνει ότι οι Ευρωπαίοι είναι εύκολα σε θέση να τοποθετηθούν σε αυτά τα ζητήματα.

Η πλειοψηφία ανησυχεί σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ

Σε κάθε κράτος μέλος, η πλειονότητα όσων απάντησαν ανησυχεί για καθέναν από τους κινδύνους που ελέγχθηκαν. Ακόμη και στις χώρες όπου η ανησυχία είναι χαμηλότερη, όπως το Βέλγιο, η Γερμανία, η Γαλλία, η Ουγγαρία και η Αυστρία, περίπου έξι στους δέκα ερωτηθέντες ανησυχούν για κάθε κίνδυνο. Ως εκ τούτου, κανένα εθνικό κοινό δεν ξεχωρίζει ως σε γενικές γραμμές αδιάφορο και οι διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ των χωρών είναι, πάνω απ' όλα, διαφορές βαθμού. Η ανησυχία είναι μεγαλύτερη σε ορισμένα νότια και ανατολικά κράτη μέλη, τα περισσότερα

E11 Πόσο ανησυχείτε για τους ακόλουθους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

από τα οποία είναι μικρότερες χώρες. Όσον αφορά την έκθεση σε επιβλαβές περιεχόμενο, το ποσοστό των ενδιαφερόμενων απαντησάντων κυμαίνεται από 63 % στις Κάτω Χώρες και 64 % στη Γερμανία και το Βέλγιο έως 0 % στην Ιρλανδία και 1 % στην Πορτογαλία, φθάνοντας σχεδόν το 0 % στη Μάλτα και την Κύπρο. Συγκρίσιμη είναι η εξάπλωση της διαδικτυακής αθέμιτης προσέγγισης ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης, από 64 % στις Κάτω Χώρες σε ποσοστό άνω του 90 % στην Κύπρο, και του κυβερνοεκφοβισμού ή της παρενόχλησης, της ευρύτερα διαδεδομένης ανησυχίας όλων, η οποία κυμαίνεται από 64 % στη Γερμανία έως 95 % στη Μάλτα. Ορισμένες χώρες ξεχωρίζουν για συγκεκριμένους κινδύνους: Οι ανησυχίες σχετικά με τη στρατολόγηση για παράνομες δραστηριότητες, για παράδειγμα, ανέρχονται στο 72 % στη Ρουμανία και τη Σλοβακία, πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ των 27 (64 %). Στους έξι κινδύνους, τα εθνικά επίπεδα ανησυχίας τείνουν να συμβαδίζουν: όταν οι ερωτηθέντες ανησυχούν περισσότερο για έναν κίνδυνο, συνήθως ανησυχούν περισσότερο και για τους άλλους. Η Πορτογαλία, η Εσθονία, η Ιρλανδία και η Λιθουανία βρίσκονται πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ των 27 και στους έξι κινδύνους, ενώ η Γαλλία, η Γερμανία, το Βέλγιο και η Ουγγαρία βρίσκονται κάτω από αυτόν σε καθέναν από αυτούς. Η σαφέστερη εξαίρεση είναι ο εθιστικός σχεδιασμός, ο οποίος παρουσιάζει τη μεγαλύτερη διακύμανση μεταξύ των χωρών, από 50% στη Γαλλία και 52% στη Σουηδία έως 90% στη Μάλτα. Η Γαλλία και η Σουηδία ανησυχούν σημαντικά λιγότερο για τον κίνδυνο αυτό από ό,τι για τους άλλους, ενώ η Σλοβενία είναι κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ των 27 όσον αφορά τους περισσότερους κινδύνους, αλλά πάνω από αυτόν όσον αφορά τον εθιστικό σχεδιασμό. Ως εκ τούτου, η ανησυχία σχετικά με τους πιο εδραιωμένους κινδύνους στο διαδίκτυο, όπως η αθέμιτη προσέγγιση παιδιών (grooming) ή ο κυβερνοεκφοβισμός, φαίνεται να μοιράζεται πιο ομοιόμορφα σε ολόκληρη την Ένωση από ό,τι η ανησυχία σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πλατφόρμες έχουν σχεδιαστεί για να προσελκύουν την προσοχή των παιδιών.

Η ηλικία, πολύ περισσότερο από το φύλο, προκαλεί ανησυχία, με τους άνω των 55 ετών να ανησυχούν περισσότερο.

Η ανησυχία σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο διαδίκτυο είναι ελαφρώς υψηλότερη μεταξύ των γυναικών από ό,τι μεταξύ των ανδρών, αν και η διαφορά παραμένει μέτρια. Οι γυναίκες ανησυχούν κάπως περισσότερο από τους άνδρες για την αθέμιτη προσέγγιση στο διαδίκτυο ή τη σεξουαλική εκμετάλλευση (72% έναντι 6%) και για την έκθεση σε επιβλαβές περιεχόμενο (70% έναντι 6%), με συγκρίσιμα κενά στους άλλους κινδύνους. Η πιο σημαντική διαφορά σχετίζεται με την ηλικία. Οι ερωτηθέντες ηλικίας 55 ετών και άνω ανησυχούν σημαντικά περισσότερο από τους νεότερους, και αυτό ισχύει για κάθε κίνδυνο που δοκιμάστηκε. Για παράδειγμα, το 75 % των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω ανησυχούν για την έκθεση σε επιβλαβές περιεχόμενο, το 76 % για την αθέμιτη προσέγγιση παιδιών στο διαδίκτυο και για τον κυβερνοεκφοβισμό και το 75 % για τους κινδύνους για την ιδιωτικότητα των δεδομένων, σε σύγκριση με το 62 %, το 64 %, το 65 % και το 62 % αντίστοιχα μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25 έως 39 ετών. Οι άλλες ηλικιακές ομάδες είναι αρκετά κοντά η μία στην άλλη. Είναι αξιοσημείωτο ότι τα άτομα ηλικίας 25 έως 39 ετών είναι στην πραγματικότητα η λιγότερο ενδιαφερόμενη ομάδα, παρόλο που αυτή η ηλικιακή ομάδα είναι πιθανό να περιλαμβάνει υψηλό ποσοστό γονέων μικρών παιδιών. Με βάση το επάγγελμα, οι ερωτηθέντες που δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα ανησυχούν περισσότερο, σε ποσοστό περίπου 75 % για τους περισσότερους κινδύνους. Αυτό το αποτέλεσμα είναι πιθανώς εν μέρει συγκεχυμένο με την ηλικία, καθώς αυτή η ομάδα αποτελείται σε μεγάλο βαθμό από ηλικιωμένους, συνταξιούχους. Η σύνθεση του νοικοκυριού δείχνει προς την ίδια κατεύθυνση. Οι ερωτηθέντες χωρίς παιδιά ηλικίας κάτω των 15 ετών ανησυχούν περισσότερο (72% έως 74% για τους περισσότερους κινδύνους) από εκείνους που ζουν με τρία ή περισσότερα παιδιά (περίπου 60%). Και στην περίπτωση αυτή, η διαφορά συνδέεται τουλάχιστον εν μέρει με την επίδραση της ηλικίας, δεδομένου ότι οι ηλικιωμένοι ερωτηθέντες είναι λιγότερο πιθανό να έχουν μικρά παιδιά που ζουν στο σπίτι.

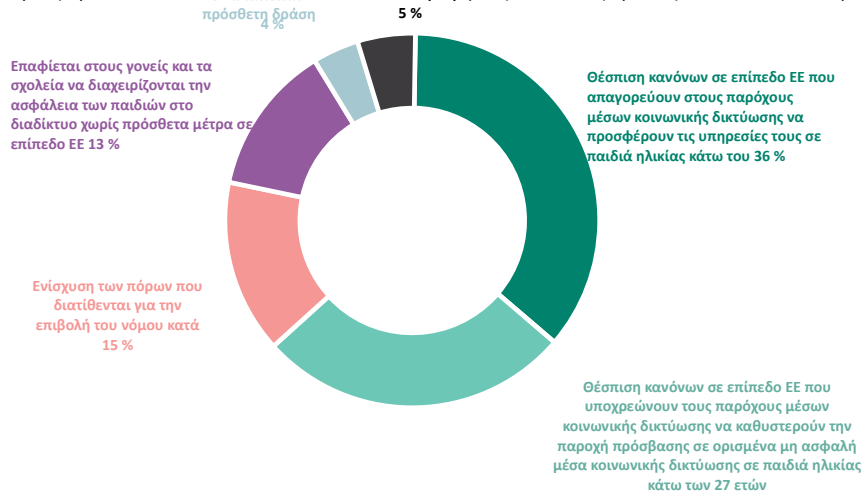
Η σαφής πλειοψηφία επιθυμεί δεσμευτικούς κανόνες σε επίπεδο ΕΕ για την προστασία των παιδιών στο διαδίκτυο

Σε ερώτηση σχετικά με τη δράση που θα πρέπει να αναλάβει η ΕΕ για την ενίσχυση της προστασίας των παιδιών στο διαδίκτυο, οι Ευρωπαίοι τάσσονται σαφώς υπέρ δεσμευτικών κανόνων σε επίπεδο ΕΕ. Οι δύο επιλογές που περιλαμβάνουν κανόνες σε επίπεδο ΕΕ επιλέγονται από το 63% των ερωτηθέντων: Το 36 % θα ζητούσε από την ΕΕ να θεσπίσει κανόνες που θα εμποδίζουν τους παρόχους μέσων κοινωνικής δικτύωσης να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε παιδιά κάτω από μια ορισμένη ηλικία, ενώ το 27 % θα απαιτούσε από τους παρόχους να καθυστερούν την πρόσβαση των παιδιών σε ορισμένες μη ασφαλείς πλατφόρμες κάτω από μια ορισμένη ηλικία. Πολύ λιγότεροι ερωτηθέντες στρέφονται σε άλλες προσεγγίσεις: Το 15 % θα έδινε προτεραιότητα στην ενίσχυση των πόρων που διατίθενται για την επιβολή του νόμου και μόνο το 13 % θα άφηνε το ζήτημα στους γονείς και τα σχολεία χωρίς πρόσθετα μέτρα σε επίπεδο ΕΕ.

Μόνο το 4 % θεωρεί ότι δεν απαιτείται πρόσθετη δράση και το 5 % δεν εξέφρασε άποψη.

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Ε 12 Ο νόμος για τις ψηφιακές υπηρεσίες (DSA) απαιτεί από τις επιγραμμικές πλατφόρμες να προστατεύουν καλύτερα τα παιδιά από βλάβες, οι οποίες θα μπορούσαν να προκύψουν, για παράδειγμα, μέσω του κυβερνοεκφοβισμού, της περτυποίησης, της έκθεσης σε βίαιο/εξτρεμιστικό υλικό, του εθιστικού σχεδιασμού ή των λεγόμενων «τρυπών κουνελιών». Προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η προστασία των παιδιών στο διαδίκτυο, **πριν από τις ακόλουθες δράσεις πιστεύετε ότι θα πρέπει να αναλάβει η ΕΕ**

Η στήριξη των κανόνων της ΕΕ είναι κοινή παντού, με εντονότερες διαφορές όσον αφορά την πλήρη απαγόρευση

Την προτίμηση για κανόνες σε επίπεδο ΕΕ συμμαρύνει η πλειοψηφία σε κάθε κράτος μέλος. Συνολικά, οι δύο επιλογές που περιλαμβάνουν κανόνες σε επίπεδο ΕΕ υποστηρίζονται από τουλάχιστον μια πλειοψηφία παντού, από 54 % στην Αυστρία έως περίπου 70 % ή περισσότερο σε αρκετές νότιες και ανατολικές χώρες, όπως η Ελλάδα (74 %), καθώς και η Πορτογαλία και η Ρουμανία (αμφότερες 72 %). Ως εκ τούτου, η στήριξη της δράσης της ΕΕ για την προστασία των παιδιών στο διαδίκτυο είναι ευρέως συναινετική σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι διαφορές είναι πιο έντονες όσον αφορά την επιλογή της πλήρους απαγόρευσης, δηλαδή των κανόνων της ΕΕ που εμποδίζουν τους παρόχους μέσων κοινωνικής δικτύωσης να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε παιδιά κάτω από μια ορισμένη ηλικία. Η επιλογή αυτή κυμαίνεται από 27 % στην Αυστρία και 28 % στη Γερμανία έως 44 % στην Ιρλανδία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και τη Βουλγαρία, και έως 49 % στην Ελλάδα. Η αντίθεση αντικατοπτρίζει μια διαφορά στο προτιμώμενο μέσο και όχι στο συνολικό επίπεδο στήριξης. Σε ορισμένες χώρες, η γνώμη κλίνει προς την πλήρη απαγόρευση, όπως στην Ελλάδα (49%, έναντι 25% για καθυστερημένη

πρόσβαση), την Ιρλανδία (44% έναντι 19%) και τη Βουλγαρία (44% έναντι 23%). Σε άλλες, τάσσεται υπέρ μιας πιο σταδιακής προσέγγισης που θα βασίζεται στην καθυστέρηση της πρόσβασης, όπως στην Εσθονία (41 % για την καθυστέρηση έναντι 30 % για την απαγόρευση) και τη Σλοβενία (39 % έναντι 30 %).

Η υποστήριξη για την πλήρη απαγόρευση αυξάνεται με την ηλικία και μεταξύ εκείνων που είναι πιο απομακρυσμένοι από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Η στήριξη των κανόνων σε επίπεδο ΕΕ είναι σταθερή σε όλες τις κοινωνικές ομάδες και κυμαίνεται μεταξύ 56 % και 69 % σε όλες σχεδόν τις ομάδες, γεγονός που επιβεβαιώνει σε ατομικό επίπεδο τη συναίνεση που έχει ήδη επιτευχθεί μεταξύ των χωρών. Όπως και με τις χώρες, οι διαφορές εμφανίζονται στην επιλογή του μέσου, και πάνω απ' όλα στην υποστήριξη για την πλήρη απαγόρευση. Η στήριξη αυτή αυξάνεται σταθερά με την ηλικία, από 29% μεταξύ των ερωτηθέντων ηλικίας 15 έως 24 ετών σε 43% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω. Οι ηλικιωμένοι ερωτηθέντες είναι επίσης λιγότερο διατεθειμένοι να αφήσουν το θέμα στους γονείς και τα σχολεία (11%, έναντι 18% των νεότερων). Η πιο έντονη αντίθεση, ωστόσο, σχετίζεται με τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης: οι μη χρήστες υποστηρίζουν περισσότερο την πλήρη απαγόρευση

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

(46%) και είναι λιγότερο πιθανό να την αφήσουν στους γονείς και τα σχολεία (6%), ενώ όσο περισσότερο ένα άτομο χρησιμοποιεί τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για ενημέρωση, τόσο περισσότερο κλίνει προς την καθυστερημένη πρόσβαση παρά προς την απαγόρευση. Η παρουσία των παιδιών ενισχύει το πρότυπο ηλικίας. Οι ερωτηθέντες χωρίς παιδιά ηλικίας κάτω των 15 ετών υποστηρίζουν περισσότερο την πλήρη απαγόρευση (39%) από εκείνους που ζουν με τρία ή περισσότερα παιδιά (29%), οι οποίοι κλίνουν κάπως περισσότερο προς την καθυστερημένη πρόσβαση. Το φύλο, η εκπαίδευση και ο χώρος διαμονής, αντίθετα, δεν κάνουν μεγάλη διαφορά.

2. Αντιλήψεις για τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου

2.1 Προσδιορισμός των πυλώνων της δημοκρατίας

Όσον αφορά τον προσδιορισμό των πυλώνων της δημοκρατίας στην ΕΕ, προτεραιότητα δίνεται στην ελευθερία του λόγου.

Σχεδόν το ένα τρίτο των Ευρωπαίων αναγνωρίζουν την ελευθερία του λόγου (34%) ως το σημαντικότερο στοιχείο μιας δημοκρατικής κοινωνίας, ακολουθούμενη από ελεύθερες και δίκαιες εκλογές (32%) και τον σεβασμό του κράτους δικαίου και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων (31%).

Ενώ οι θεμελιώδεις δημοκρατικές ελευθερίες αποτελούν μακράν το κύριο μέλημα των πολιτών, η καταπολέμηση της διαφθοράς και η ανεξαρτησία των θεσμών κατέχουν επίσης εξέχουσα θέση: καταπολέμηση της διαφθοράς (28 %), ανεξαρτησία του δικαστικού συστήματος (26 %), διαφάνεια και λογοδοσία των πολιτικών ηγετών (26 %).

Τα στοιχεία αυτά προηγούνται κατά πολύ των ζητημάτων που σχετίζονται με τον δημοκρατικό πλουραλισμό και τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών: συμμετοχή των πολιτών στον δημόσιο διάλογο και στη λήψη αποφάσεων (22%), καθώς και ελευθερία και ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης (21%).

Τα δικαιώματα των μειονοτήτων (14%) και της αντιπολίτευσης (11%) αναφέρονται πολύ λιγότερο συχνά.

Οι απόψεις για το τι έχει μεγαλύτερη σημασία σε μια δημοκρατία διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ

Ενώ η ελευθερία του λόγου είναι το στοιχείο που αναφέρεται περισσότερο σε επίπεδο ΕΕ, η εξέχουσα θέση της ποικίλλει ανά την Ευρωπαϊκή Ένωση: τείνει να επικρατεί στα βορειοδυτικά, για παράδειγμα στις Κάτω Χώρες (45%), τη Δανία (44%) και τη Σουηδία (41%). Οι ελεύθερες και δίκαιες εκλογές αναφέρονται περισσότερο από τη Λετονία (43%), τη Ρουμανία (42%) και τη Λιθουανία (41%).

Από την άλλη πλευρά, η διαφθορά βαρύνει περισσότερο στο νότο και την ανατολή: στη Βουλγαρία, το 50 % όσων απάντησαν θεωρούν ότι η καταπολέμηση της διαφθοράς αποτελεί το σημαντικότερο στοιχείο μιας δημοκρατίας, η οποία υπερβαίνει κατά πολύ τον μέσο όρο της ΕΕ (28 %). Ομοίως υψηλά ποσοστά παρατηρούνται στην Πορτογαλία (46%), την Κροατία (44%) και την Ελλάδα (42%).

Ο σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και η έντονη αντίθεση στην άσκηση κριτικής στην κυβέρνηση είναι αρκετά χαμηλός σε κάθε κράτος μέλος, δεν υπερβαίνει το 22% (Λουξεμβούργο, για τα δικαιώματα των μειονοτήτων) και το 21% (Μάλτα, για την αντιπολίτευση), αντίστοιχα.

Ε3 Κατά τη γνώμη σας, ποια από τα παρακάτω είναι τα πιο σημαντικά στοιχεία μιας δημοκρατικής κοινωνίας

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Ε3 Κατά τη γνώμη σας, ποια από τα παρακάτω είναι τα πιο σημαντικά στοιχεία μιας δημοκρατικής κοινωνίας;

Βάση: ΕΕ των 27 (%)

	ΕΕ των 27	ΒΕ	ΒΛ	ΤΣ	ΔΑ	ΓΕ	ΕΣ	ΙΡ	ΕΛ	ΙΣ	ΓΑ	ΥΕ	ΙΤ	ΚΥ	ΛΕ	ΛΙ	ΛΞ	ΟΥ	ΜΑ	ΚΧ	ΑΥ	ΠΛ	ΠΡ	ΡΜ	Σ Ν	ΣΚ	ΦΙ	ΣΔ
Ελευθερία λόγου/έκφρασης	34	38	22	33	44	38	33	32	32	24	36	31	36	29	27	26	32	29	29	45	37	34	25	30	28	30	36	41
Ελεύθερες και δίκαιες εκλογές	32	33	35	37	36	38	38	37	20	26	26	31	23	21	43	41	28	36	32	43	35	39	28	42	30	32	41	41
Σεβασμός του κράτους δικαίου και προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων	31	26	28	32	32	31	32	28	35	35	29	32	36	33	29	19	35	33	37	23	31	25	36	34	39	36	33	29
Καταπολέμηση της διαφθοράς	28	20	50	27	20	17	23	21	42	41	26	44	30	41	31	38	20	31	18	15	24	22	46	40	36	35	20	22
Ανεξάρτητο δικαστικό σύστημα	26	27	38	25	27	25	24	26	37	31	21	39	22	24	20	20	23	34	26	28	30	34	23	26	28	27	31	21
Διαφάνεια και λογοδοσία των πολιτικών ηγετών	26	25	25	25	22	19	28	31	32	35	29	28	29	38	22	35	31	28	32	21	20	22	37	24	26	22	21	20
Ελευθερία και ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης	21	17	18	24	21	21	26	19	18	19	18	20	22	19	21	26	25	20	25	24	21	31	16	15	27	21	22	26
Δυνατότητα συμμετοχής των πολιτών στον δημόσιο διάλογο και στη λήψη αποφάσεων	22	21	29	19	22	23	29	24	24	20	25	26	22	23	21	25	30	16	24	21	20	20	20	18	27	20	23	24
Σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων	14	14	5	6	12	14	13	16	10	11	17	8	19	17	10	6	22	11	19	11	11	12	15	9	9	10	12	11
Μια ισχυρή αντιπολίτευση που μπορεί να επικρίνει την κυβέρνηση	11	14	9	8	11	15	15	16	13	10	11	11	8	17	14	12	19	8	21	14	9	11	8	10	8	9	11	10

Τα κοινωνικοδημογραφικά δεδομένα αποκαλύπτουν ένα σημαντικό χάσμα μεταξύ των γενεών όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι ευρωπαίοι πολίτες αντιλαμβάνονται τη δημοκρατία

Οι ερωτηθέντες ηλικίας 55 ετών και άνω επιδεικνύουν μεγαλύτερη προσήλωση στους θεσμικούς πυλώνες του κράτους δικαίου: είναι πιθανότερο να αναφέρουν ελεύθερες και δίκαιες εκλογές (38 % σε σύγκριση με 26 % μεταξύ των ατόμων ηλικίας 15-24 ετών), σεβασμό και θεμελιώδη δικαιώματα (38 % σε σύγκριση με 24 %), ανεξάρτητο δικαστικό σύστημα (33 % σε σύγκριση

με 18 %) και καταπολέμηση της διαφθοράς (30 % σε σύγκριση με 21 %).

Αντιθέτως, οι νεότερες γενιές τάσσονται υπέρ μιας πιο συμμετοχικής και χωρίς αποκλεισμούς αντίληψης της δημοκρατίας, δίνοντας μεγαλύτερη σημασία στον σεβασμό των δικαιωμάτων των μειονοτήτων (20 % μεταξύ 15-24 ετών, σε σύγκριση με μόλις 11 % μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω), και στην ικανότητα των πολιτών να συμμετέχουν στον δημόσιο διάλογο (24 % έναντι 21 %).

Η ίδια προσήλωση στη θεσμική ακεραιότητα παρατηρείται και μεταξύ των πολιτών που επικρίνουν περισσότερο την τρέχουσα λειτουργία της ΕΕ: όσοι είναι δυσαρεστημένοι με τον σεβασμό

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

του κράτους δικαίου στην ΕΕ είναι πιθανότερο να κατατάξουν την καταπολέμηση της διαφθοράς (31 % έναντι 25 % μεταξύ εκείνων που είναι ικανοποιημένοι).

2.2 Μικτή ικανοποίηση από το κράτος δικαίου σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο

Οι Ευρωπαίοι είναι διχασμένοι όσον αφορά τον σεβασμό του κράτους δικαίου, ιδίως σε επίπεδο ΕΕ

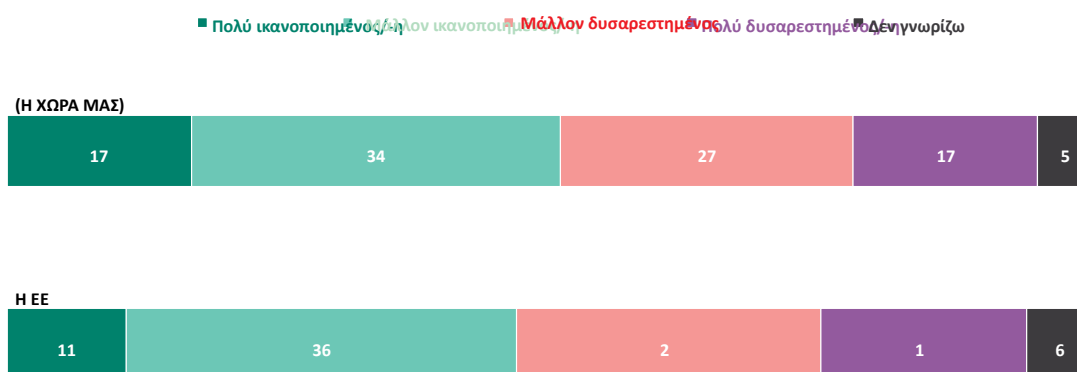
Μια μικρή πλειοψηφία των Ευρωπαίων είναι ικανοποιημένοι με τον σεβασμό του κράτους δικαίου στη χώρα τους (51%, συμπεριλαμβανομένου 17% που είναι πολύ ικανοποιημένοι και 34% που είναι μάλλον ικανοποιημένοι), σε σύγκριση με το 44% που είναι δυσαρεστημένοι (27% μάλλον δυσαρεστημένοι και 17% πολύ δυσαρεστημένοι).

Οι γνώμες είναι πιο ομοιόμορφα διχασμένες όσον αφορά το επίπεδο της ΕΕ: Το 47 % των Ευρωπαίων είναι ικανοποιημένο με τον σεβασμό του κράτους δικαίου στην ΕΕ (11 % πολύ ικανοποιημένο, 36 % μάλλον ικανοποιημένο), έναντι ίσου ποσοστού 47 % που είναι δυσαρεστημένο (28 % μάλλον δυσαρεστημένο, 19 % πολύ δυσαρεστημένο), γεγονός που υποδηλώνει ότι οι πολίτες επικρίνουν κάπως περισσότερο το κράτος δικαίου σε επίπεδο ΕΕ απ' ό,τι στο εσωτερικό της χώρας τους.

Μάλτα (88 %: 46% πολύ ικανοποιημένοι, 42% μάλλον ικανοποιημένοι) και η Κύπρος (67%: 37 % πολύ ικανοποιημένοι, 30 % μάλλον ικανοποιημένοι) όλοι αναφέρουν υψηλά επίπεδα εμπιστοσύνης στο εθνικό τους κράτος δικαίου. Δανία (71 % ικανοποιημένοι: 43% πολύ ικανοποιημένοι, 28% μάλλον ικανοποιημένοι) και η Εσθονία (70%: 32% πολύ ικανοποιημένοι, 38% μάλλον ικανοποιημένοι) δείχνουν επίσης μια ιδιαίτερα θετική αντίληψη. Αυτές οι πέντε χώρες ξεχωρίζουν για το ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό των πολιτών τους που είναι «πολύ ικανοποιημένοι» (54 %, 46 %, 37 %, 43 % και 32 % αντίστοιχα), επίπεδο που δεν έχει επιτευχθεί πουθενά αλλού στην ΕΕ, όπου το ποσοστό αυτό δεν υπερβαίνει το 21 % (Αυστρία, Λιθουανία).

Στο άλλο άκρο του φάσματος, η Βουλγαρία (29% ικανοποιήθηκε συνολικά: 12% πολύ ικανοποιημένοι, 17% μάλλον ικανοποιημένοι, έναντι 66% δυσαρεστημένοι), Κροατία (32% ικανοποιημένοι: 8% πολύ ικανοποιημένοι, 24% μάλλον ικανοποιημένοι, έναντι 63% δυσαρεστημένοι) και η Ελλάδα (35% ικανοποιημένοι: 13% πολύ ικανοποιημένοι, 22% μάλλον ικανοποιημένοι, έναντι 62% δυσαρεστημένοι) αναφέρουν τα χαμηλότερα

Ε4 Συνολικά, πόσο ικανοποιημένοι ή δυσαρεστημένοι είστε με τον σεβασμό του κράτους δικαίου στο

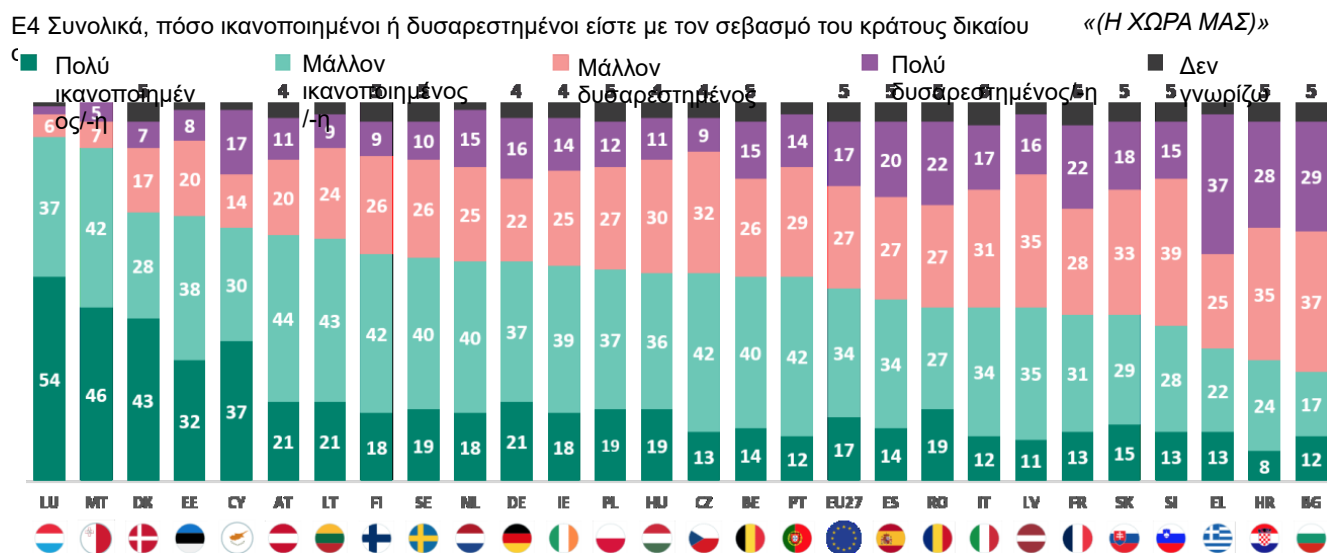
Ο σεβασμός του κράτους δικαίου διχάζει βαθιά τα κράτη μέλη

Οι ευρωπαίοι πολίτες είναι έντονα διχασμένοι όσον αφορά την αντίληψή τους για το κράτος δικαίου στη χώρα τους. Τα μικρότερα κράτη μέλη ξεχωρίζουν με ιδιαίτερα θετικές απόψεις: Λουξεμβούργο (συνολικά το 91 %): 54 % πολύ ικανοποιημένοι, 37 % μάλλον ικανοποιημένοι),

επίπεδα εμπιστοσύνης στο κράτος δικαίου εντός της χώρας τους.

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Συνολικά, η συνολική ικανοποίηση κυμαίνεται από 1 % στο Λουξεμβούργο έως 2 % στη Βουλγαρία, γεγονός που καταδεικνύει πόσο διαφορετικά βιώνεται το κράτος δικαίου από το ένα κράτος μέλος στο άλλο.

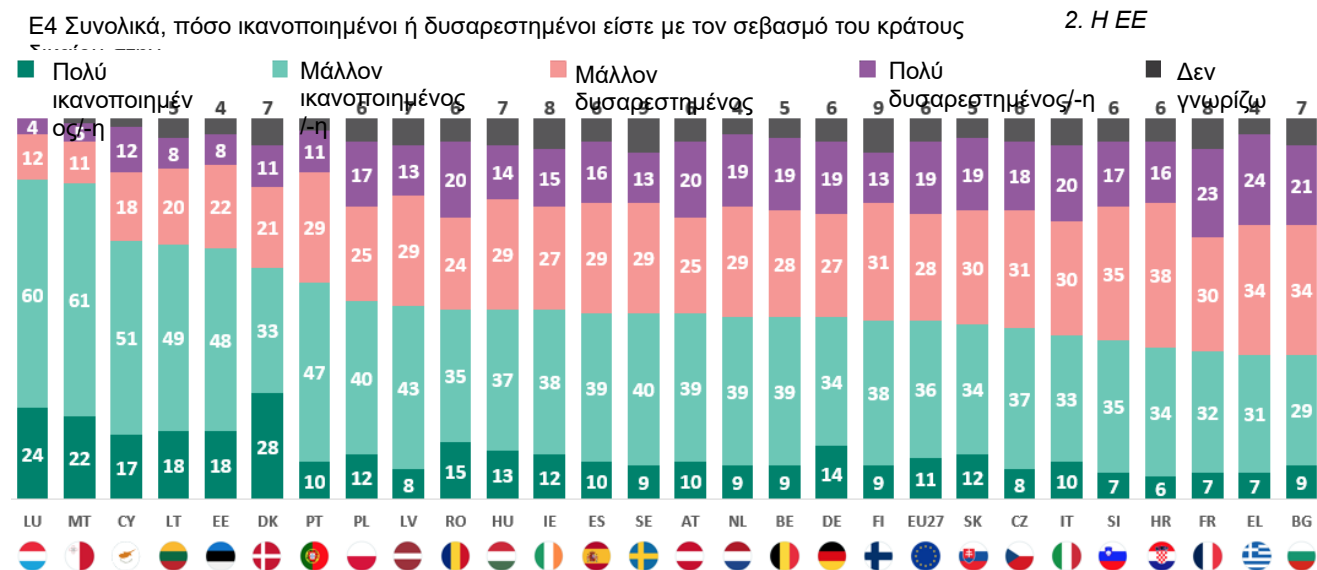
Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Η ικανοποίηση σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά το κράτος δικαίου τείνει να συγκλίνει

Η ικανοποίηση από τον σεβασμό του κράτους δικαίου σε επίπεδο ΕΕ αντικατοπτρίζει σε γενικές γραμμές την εθνική εικόνα, αν και με αξιοσημείωτο αποτέλεσμα σύγκλισης. Το Λουξεμβούργο (84%) και η Μάλτα (83%) παραμένουν μακριά οι πιο ικανοποιημένοι, ακολουθούμενες από την Κύπρο (68%), τη Λιθουανία (67%) και την Εσθονία (66%), ενώ η Κροατία (40%), η Γαλλία (39%), η Ελλάδα και η Βουλγαρία (38% έκαστη) αναφέρουν τα χαμηλότερα επίπεδα ικανοποίησης, με την Ελλάδα (24%) και τη Βουλγαρία (21%) να καταγράφουν επίσης τα υψηλότερα ποσοστά πολιτών που είναι «πολύ δυσαρεστημένοι».

Η σύγκριση αυτών των αποτελεσμάτων με την ικανοποίηση σε εθνικό επίπεδο αποκαλύπτει ένα

θεωρείται, στις χώρες αυτές, κάπως πιο καθησυχαστική αναφορά.

συγκλίνουν πρότυπο: οι χώρες που είναι περισσότερο ικανοποιημένες από το κράτος δικαίου στη χώρα τους τείνουν να είναι κάπως λιγότερο ικανοποιημένες από αυτό σε επίπεδο ΕΕ (Λουξεμβούργο: 91 % σε εθνικό επίπεδο έναντι 84 % για την ΕΕ· Μάλτα: 88 % έναντι 83 %· Δανία: 71 % έναντι 61 %), ενώ οι χώρες που επικρίνουν περισσότερο το δικό τους εθνικό κράτος δικαίου φαίνονται συγκριτικά πιο ικανοποιημένες από την ΕΕ (Βουλγαρία: 29 % σε εθνικό επίπεδο έναντι 38 % για την ΕΕ· Κροατία: 32 % έναντι 40 %· Ελλάδα: 35 % έναντι 38 %), γεγονός που υποδηλώνει ότι η ΕΕ

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Αντίθεση με το παρατηρούμενο πρότυπο όσον αφορά την αντιληπτή σημασία του κράτους δικαίου στη χώρα τους

Η ικανοποίηση από τον σεβασμό του κράτους δικαίου ποικίλλει επίσης ανάλογα με το κοινωνικοδημογραφικό προφίλ. Οι άνδρες (54%) αναφέρουν ελαφρώς υψηλότερη ικανοποίηση από τις γυναίκες (έναντι 49%). Η ηλικία δείχνει ένα μη γραμμικό σχήμα σχήματος U: η ικανοποίηση είναι υψηλότερη μεταξύ 15-24 ετών (56%), μειώνεται σταθερά στο χαμηλότερο σημείο της μεταξύ 40-54 ετών (49%), πριν αυξηθεί και πάλι μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω (52%). Αυτό έρχεται σε αντίθεση με το πρότυπο που παρατηρήθηκε όσον αφορά την αντιληπτή σημασία του κράτους δικαίου (τρίτο τρίμηνο), όπου οι παλαιότεροι ερωτηθέντες ήταν πιθανότερο να το θεωρήσουν ως βασική δημοκρατική αρχή. Οι αυτοαπασχολούμενοι ερωτηθέντες ξεχωρίζουν ως η πιο ικανοποιημένη επαγγελματική ομάδα (58%), μπροστά από τους μισθωτούς (50%), τους χειρωνακτές (52%) και εκείνους που δεν εργάζονται (51%).

Ε 4 Συνολικά, πόσο ικανοποιημένοι ή δυσαρεστημένοι είστε με το σεβασμό του κράτους δικαίου στην Ελλάδα; (ΜΑΣ) **Σύνολο Ικανοποιημένοι**

2.3 Σκεπτικισμός σχετικά με τη δράση των πολιτών για την άσκηση επιρροής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ

Οι Ευρωπαίοι κατατάσσουν τις πρωτοβουλίες πολιτών και τη συλλογική δράση ως τους αποτελεσματικότερους τρόπους επηρεασμού της ΕΕ, πέραν της ψηφοφορίας

Η συμμετοχή σε πιο άμεσες μορφές συμμετοχής, όπως η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, θεωρείται η πιο αποτελεσματική δράση (46% συνολικά αποτελεσματική: 12% πολύ αποτελεσματική, 34% αρκετά αποτελεσματική), ακολουθούμενη από τη συμμετοχή σε πολιτικά κινήματα, κόμματα ή συνδικάτα (42% συνολική αποτελεσματική: 11% πολύ αποτελεσματική, 31% αρκετά αποτελεσματική). Ωστόσο, σχεδόν οι μισοί Ευρωπαίοι θεωρούν ότι οι δύο αυτές δράσεις δεν είναι αποτελεσματικές (42 % και 47 % αντίστοιχα).

Το μποϊκοτάζ ή η αγορά ορισμένων προϊόντων για πολιτικούς, ηθικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους και η συμμετοχή σε διαδήλωση ή άλλη μορφή κινήματος βάσης θεωρούνται αποτελεσματικά από παρόμοιο ποσοστό ερωτηθέντων (37 % συνολικά αποτελεσματικά και για τους δύο), ενώ το να είναι κανείς μέλος ένωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης θεωρείται ως η λιγότερο αποτελεσματική δράση (35 % συνολικά αποτελεσματικά: 9% πολύ αποτελεσματικός, 26% αρκετά αποτελεσματικός), και αυτός που θεωρείται συχνότερα ως μη αποτελεσματικός καθόλου (53% συνολικά μη αποτελεσματικός, συμπεριλαμβανομένου 19% "καθόλου αποτελεσματικός").

Συνολικά, οι πιο συλλογικές μορφές συμμετοχής, οι πρωτοβουλίες πολιτών, τα πολιτικά κινήματα, τα κόμματα και τα συνδικάτα θεωρούνται πιο αποτελεσματικές από τις ατομικές δράσεις ή τις δράσεις που βασίζονται στον καταναλωτή, όπως το μποϊκοτάζ ή η συνεταιριστική συμμετοχή.

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Ε5 Για καθεμία από τις ακόλουθες ενέργειες, πείτε μου αν πιστεύετε ότι είναι αποτελεσματική ή όχι όσον αφορά τον επηρεασμό της λήψης πολιτικών αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ μετά τις εκλογές

■ Πολύ αποτελεσματική ■ Αρκετά αποτελεσματική ■ Πολύ αποτελεσματική ■ Καθόλου αποτελεσματική ■ Δεν γνωρίζω

Συμμετοχή σε πιο άμεσες μορφές συμμετοχής των πολιτών, όπως μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών

Συμμετοχή σε πολιτικά κινήματα, κόμματα ή συνδικάτα

Μποϊκοτάζ ή αγορά ορισμένων προϊόντων για πολιτικούς, ηθικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους

Συμμετοχή σε διαδήλωση ή άλλη μορφή λαϊκού κινήματος

Να είστε μέλος ένωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης

Η εμπιστοσύνη στη δράση των πολιτών ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών

Εξετάζοντας τα αποτελέσματα σε επίπεδο χώρας, η Μάλτα, το Λουξεμβούργο και η Κύπρος ξεχωρίζουν σταθερά ως τα κράτη μέλη με τη μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στην αποτελεσματικότητα της δράσης των πολιτών, και στις πέντε μορφές συμμετοχής που δοκιμάστηκαν, συχνά με μεγάλη διαφορά σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ των 27. Για παράδειγμα, το 84 % των Μαλτέζων και το 81 % των Λουξεμβουργιανών ερωτηθέντων θεωρούν ότι η ιδιότητα του μέλους ένωσης ή ΜΚΟ είναι αποτελεσματική, σε σύγκριση με μόλις 35 % σε επίπεδο ΕΕ. Αυτό αντικατοπτρίζει το πρότυπο που παρατηρείται ως προς την ικανοποίηση από το κράτος δικαίου, όπου οι ίδιες τρεις χώρες κατατάσσονται επίσης στην υψηλότερη θέση, γεγονός που καταδεικνύει ένα ευρύτερο κλίμα θεσμικής εμπιστοσύνης και εμπιστοσύνης των πολιτών στα εν λόγω κράτη μέλη. Στο άλλο άκρο του φάσματος, η Γαλλία κατατάσσεται στο κατώτατο σημείο ή κοντά στο κατώτατο σημείο για τις περισσότερες μορφές συμμετοχής που δοκιμάστηκαν, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών κινήματων, των κομμάτων ή των συνδικάτων (32%, το χαμηλότερο ποσοστό στην ΕΕ) και της συμμετοχής σε διαδηλώσεις ή κινήματα βάσης (29%, το δεύτερο χαμηλότερο).

Οι νέοι είναι πιο πρόθυμοι να πιστεύουν ότι η συμμετοχή σε πιο άμεσες μορφές συμμετοχής των πολιτών, όπως μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία

Πολιτών, είναι αποτελεσματική όσον αφορά τον επηρεασμό της ΕΕ στη λήψη πολιτικών αποφάσεων.

Το φύλο δεν φαίνεται να επηρεάζει τις αντιλήψεις: οι άνδρες και οι γυναίκες είναι εξίσου πιθανό να εξετάσουν άμεσες μορφές συμμετοχής των πολιτών, όπως μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, η οποία επηρεάζει αποτελεσματικά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ (46% έκαστη).

Η ηλικία δείχνει ένα λιγότερο γραμμικό μοτίβο: Οι ηλικίες 15-24 ετών είναι πιο πιθανό να θεωρήσουν αυτή τη μορφή συμμετοχής αποτελεσματική (53%), σε σύγκριση με το 45% μεταξύ 25-39 ετών, το 43% μεταξύ 40-54 ετών και το 46% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω, που σημαίνει ότι η νεότερη ηλικιακή ομάδα ξεχωρίζει, ενώ οι άλλες τρεις ηλικιακές ομάδες είναι σχετικά κοντά η μία στην άλλη.

Το επάγγελμα αποκαλύπτει ένα ευρύτερο χάσμα: οι αυτοαπασχολούμενοι ερωτηθέντες είναι πιο πιθανό να θεωρήσουν τη συμμετοχή των πολιτών αποτελεσματική (52%), μπροστά από τους εργαζομένους και εκείνους που δεν εργάζονται (46% ο καθένας), ενώ οι χειρώνακτες εργαζόμενοι είναι λιγότερο πεπεισμένοι (40%).

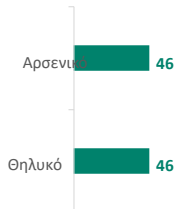
Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

E5 Για καθεμία από τις ακόλουθες ενέργειες, πείτε μου αν πιστεύετε ότι είναι αποτελεσματική ή όχι όσον αφορά τον επηρεασμό της λήψης πολιτικών αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ μετά τις εκλογές

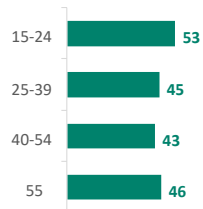
Συμμετοχή σε πιο άμεσες μορφές συμμετοχής των πολιτών, όπως μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών

Συνολική αποτελεσματικότητα

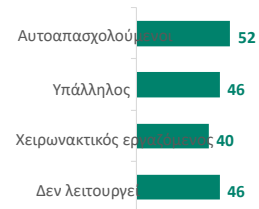
% ανά φύλο:

% κατά ηλικία:

% κατά επάγγελμα:

3. Η ενεργειακή κρίση

3.1 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το κύριο μέτρο για την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα

Η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ξεχωρίζει ως το κύριο μέτρο για την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα, που αναφέρεται από περισσότερους από έναν Ευρωπαίους στους δύο.

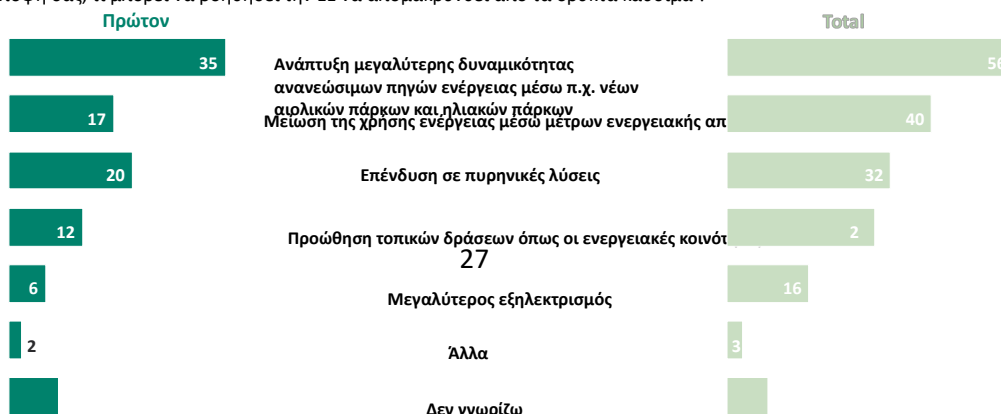
Αυτό που έρχεται πρώτο όταν οι Ευρωπαίοι σκέφτονται τι μπορεί να βοηθήσει την ΕΕ να απομακρυνθεί από τα ορυκτά καύσιμα είναι η ανάπτυξη μεγαλύτερης δυναμικότητας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, για παράδειγμα μέσω νέων αιολικών πάρκων και ηλιακών πάρκων (35%). Είναι επίσης το στοιχείο που αναφέρεται περισσότερο συνολικά (56%), επιβεβαιώνοντας τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως τον σαφή ηγετικό μοχλό στο μυαλό των ανθρώπων.

Η μείωση της χρήσης ενέργειας μέσω μέτρων ενεργειακής απόδοσης (40% συνολικά) και η επένδυση σε πυρηνικές λύσεις (32%) ακολουθούν ως οι επόμενες επιλογές που αναφέρθηκαν περισσότερο, καθεμία από τις οποίες θεωρείται από περίπου το ένα τρίτο έως δύο στους πέντε Ευρωπαίους ως μέρος της απάντησης. Η προώθηση τοπικών δράσεων, όπως οι ενεργειακές κοινότητες (29 %), αναφέρεται επίσης από σχεδόν τρεις στους δέκα ερωτηθέντες, γεγονός που υποδηλώνει πραγματική διάθεση για πιο αποκεντρωμένες προσεγγίσεις με γνώμονα την κοινότητα, παράλληλα με λύσεις μεγάλης κλίμακας. Αντίθετα, ο μεγαλύτερος εξηλεκτρισμός αναφέρεται πολύ λιγότερο συχνά (16 %), γεγονός που υποδηλώνει ότι θεωρείται λιγότερο άμεσος ή λιγότερο κατανοητός μοχλός για την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα.

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κυριαρχούν ιδίως στη Νότια και Ανατολική Μεσόγειο

Εξετάζοντας τα αποτελέσματα σε επίπεδο χώρας, οι παράγοντες της μετάβασης στα ορυκτά καύσιμα αντικατοπτρίζουν το ενεργειακό τοπίο κάθε χώρας. Η στήριξη για πυρηνικές λύσεις ως πρώτη απάντηση είναι υψηλότερη στην Πολωνία (30 %, έναντι 20 % για την ΕΕ των 27), τη Βουλγαρία και τη Σουηδία (25 % η καθεμία) και τη Σλοβακία (24 %), χώρες που ήδη λειτουργούν ή αναπτύσσουν ενεργά πυρηνική ικανότητα, ενώ είναι χαμηλότερη στην Κύπρο και τη Μάλτα (10 %), καθώς και στην Ουγγαρία και την Ιρλανδία (11 %), καμία από τις οποίες δεν διαθέτει πυρηνικό πρόγραμμα. Η Γαλλία ξεχωρίζει ως εξαίρεση: παρά τη μακροχρόνια εξάρτησή της από την πυρηνική ενέργεια, το 20 % των Γάλλων ερωτηθέντων την αναφέρει αρχικά (το ίδιο με τον μέσο όρο της ΕΕ των 27) και αντ' αυτού ηγείται της ΕΕ όσον αφορά τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης (22 %, μαζί με το Λουξεμβούργο στο 23 %) και όχι όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις οποίες αναφέρουν λιγότερο από τις περισσότερες άλλες χώρες (30 %). Αντίθετα, η δυναμικότητα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κυριαρχεί στη νότια και νοτιοανατολική Ευρώπη, με την Κροατία, τη Μάλτα, την Κύπρο, την Ουγγαρία και την Ισπανία να την αναφέρουν αρχικά στο 44-46%, πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ των 27 (35%), αντικατοπτρίζοντας πιθανώς ένα ισχυρότερο αντιληπτό ηλιακό δυναμικό. Οι τοπικές δράσεις σε επίπεδο κοινότητας κερδίζουν επίσης σημαντικό έδαφος μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης αναφοράς σχεδόν παντού (από 12 % σε 22 % σε επίπεδο ΕΕ των 27), ιδίως στη Μάλτα (13% σε 29 %)

E9 Κατά την άποψή σας, τι μπορεί να βοηθήσει την ΕΕ να απομακρυνθεί από τα ορυκτά καύσιμα ?

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

και την Κύπρο (14 % σε 28 %), γεγονός που καταδεικνύει ότι οι λύσεις αυτές θεωρούνται πολύτιμο συμπλήρωμα και όχι κορυφαία προτεραιότητα. Τέλος, οι απαντήσεις «δεν γνωρίζω» είναι συχνότερες στις σκανδιναβικές και βαλτικές χώρες, τη Φινλανδία και τη Σουηδία (12 %), τη Βουλγαρία, την Τσεχία και τη Δανία (10 %), σε σύγκριση με τη Μάλτα (1 %), το Λουξεμβούργο (2 %) ή την Ισπανία και την Ιρλανδία (5 % και στις δύο χώρες).

Το φύλο και η εκπαίδευση διαμορφώνουν τη στάση απέναντι στην πυρηνική ενέργεια περισσότερο από ό,τι απέναντι στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Ένα σαφές χάσμα μεταξύ των φύλων προκύπτει επίσης γύρω από την πυρηνική ενέργεια, που αναφέρεται από το 35% των ανδρών συνολικά σε σύγκριση με το 29% των γυναικών, ενώ οι απόψεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι σε γενικές γραμμές παρόμοιες μεταξύ των φύλων.

Τα επίπεδα εκπαίδευσης διαμορφώνουν τη στάση απέναντι στην πυρηνική ενέργεια περισσότερο από ό,τι απέναντι στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: η στήριξη για πυρηνικές λύσεις αυξάνεται από 24 % μεταξύ των ατόμων με το χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης σε 36 % μεταξύ των ατόμων με το υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο, ένα χάσμα 12 μονάδων, ενώ οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας διαφέρουν μόνο ελαφρώς (52 % έως 59 %). οι ερωτηθέντες με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο είναι επίσης πολύ πιθανότερο να απαντήσουν «δεν γνωρίζω» (11 % έναντι 5 % μεταξύ των ατόμων με υψηλό μορφωτικό επίπεδο).

3.2 Αύξηση των τιμών της ενέργειας: μείωση της κατανάλωσης και όχι διαρθρωτικές αλλαγές

Αντιμέτωποι με την αύξηση των τιμών της ενέργειας, οι Ευρωπαίοι μείωσαν κυρίως την κατανάλωσή τους αντί να επενδύσουν σε διαρθρωτικές λύσεις

Το 31% των Ευρωπαίων δηλώνουν ότι μείωσαν τη συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ως απάντηση στην αύξηση των τιμών της ενέργειας μετά την έναρξη του πολέμου στο Ιράν. Η δεύτερη συνηθέστερη δράση είναι η στενότερη παρακολούθηση της κατανάλωσης ενέργειας (27%), ακολουθούμενη από τη μείωση της χρήσης θέρμανσης ή ψύξης (26%). Η προσαρμογή της χρήσης ενέργειας ώστε να επωφεληθεί από τις χαμηλότερες τιμές ή τις ώρες εκτός αιχμής (20 %) και η αλλαγή των συνηθειών στις μεταφορές (19 %) συγκαταλέγονται επίσης μεταξύ των πιο ευρέως αναφερόμενων δράσεων, γεγονός που δείχνει ότι οι Ευρωπαίοι προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους σε διάφορους τομείς πέραν της θέρμανσης και της ηλεκτρικής ενέργειας.

Αντίθετα, οι πιο διαρθρωτικές και συχνά δαπανηρές ή πιο μακροπρόθεσμες λύσεις αναφέρονται πολύ λιγότερο συχνά: οι επενδύσεις σε ενεργειακά αποδοτικές συσκευές (16 %), η σύγκριση ή η αλλαγή προμηθευτή ενέργειας ή σύμβασης (14 %), η εγκατάσταση λύσεων ανανεώσιμης ενέργειας, όπως οι ηλιακοί συλλέκτες (14 %), και η βελτίωση της μόνωσης των κατοικιών (13 %) υστερούν σημαντικά σε σχέση με τις προαναφερθείσες προσαρμογές συμπεριφοράς. Τα ψηφιακά εργαλεία για τη διαχείριση της χρήσης

ενέργειας (9 %) και την ένταξη σε μια ενεργειακή κοινότητα (5 %) αναφέρονται ακόμη λιγότερο συχνά, επιβεβαιώνοντας ότι οι καθημερινές αλλαγές συμπεριφοράς παραμένουν μακράν η προτιμώμενη απάντηση στην αύξηση των τιμών, έναντι οποιασδήποτε επενδυτικής λύσης.

Συγκεκριμένα, ενώ το 11% των Ευρωπαίων δηλώνουν ότι δεν έχουν αλλάξει καθόλου τις συνηθειές τους όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας, μόνο το 3% δηλώνει ότι δεν γνωρίζει, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι περισσότεροι Ευρωπαίοι έχουν αρκετά σαφή αίσθηση του κατά πόσον και με ποιον τρόπο έχουν προσαρμόσει τη συμπεριφορά τους.

Η Ελλάδα και η Γαλλία μειώνουν περισσότερο την κατανάλωση, ενώ η Μάλτα και το Λουξεμβούργο επενδύουν περισσότερο σε διαρθρωτικές λύσεις

Εξετάζοντας τα αποτελέσματα σε επίπεδο χώρας, η Ελλάδα και η Γαλλία ξεχωρίζουν για την ένταση της συμπεριφοράς τους, κατατασσόμενες μεταξύ των κορυφαίων χωρών σε διάφορα μέτρα ταυτόχρονα: Η Ελλάδα οδηγεί στη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας (43 % έναντι 31 % για την ΕΕ των 27), στη μείωση της χρήσης θέρμανσης ή ψύξης (36 % έναντι 26 % για την ΕΕ των 27) και στην αλλαγή προμηθευτή ενέργειας (20 % έναντι 14 % για την ΕΕ των 27), ενώ η Γαλλία κατατάσσεται επίσης μεταξύ των τριών κορυφαίων χωρών όσον αφορά τη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας (36 % έναντι 31 % για την ΕΕ των 27), τη μείωση της χρήσης θέρμανσης ή ψύξης (34 % έναντι 26 % για την ΕΕ των 27 %) και την αλλαγή των συνηθειών στις μεταφορές (27 % έναντι 19 % για την ΕΕ των 27), γεγονός που υποδηλώνει ότι οι δύο αυτές χώρες έχουν καταβάλει την ευρύτερη

Ε10 Ποια, αν υπάρχει, από τις ακόλουθες ενέργειες έχετε αναλάβει ως απάντηση στην αύξηση των τιμών της ενέργειας μετά την έναρξη του πολέμου στο Ιράν (τέλη Φεβρουαρίου 2026) προκειμένου να μειώσετε πιο ενεργά τη χρήση της ενέργειάς σας;

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

συνολική προσπάθεια να μειώσουν τη χρήση ενέργειας.

Η Μάλτα βρίσκεται στην κορυφή της λίστας για τα έξυπνα εργαλεία ή εφαρμογές (27 %), την οικιακή μόνωση (25 %), τις ενεργειακά αποδοτικές συσκευές (24 %) και την ένταξη σε μια ενεργειακή κοινότητα (14 %), με το Λουξεμβούργο να καταλαμβάνει σταθερά τη δεύτερη ή την τρίτη θέση στα ίδια στοιχεία (28 % για την εγκατάσταση ανανεώσιμων λύσεων, 22 % για τα έξυπνα εργαλεία, 13 % για τις ενεργειακές κοινότητες), ένα μοτίβο που πιθανότατα συνδέεται με το γεγονός ότι πρόκειται για μικρότερες, πλουσιότερες χώρες όπου οι επενδύσεις υψηλότερου κόστους είναι πιο προσβάσιμες.

Στο άλλο άκρο του φάσματος, η Φινλανδία καταγράφει μακράν το υψηλότερο ποσοστό απαντησάντων που δεν έλαβαν καθόλου μέτρα (25 % έναντι 11 % για την ΕΕ των 27), σε συνδυασμό με ορισμένες από τις χαμηλότερες βαθμολογίες σε όλους σχεδόν τους συμπεριφορικούς μοχλούς (13 % για τη μείωση της χρήσης θέρμανσης ή ψύξης, 9 % για ενεργειακά αποδοτικές συσκευές, 2 % για τις ενεργειακές κοινότητες), αντικατοπτρίζοντας ενδεχομένως τις ήδη ρυθμισμένες ή συγκριτικά χαμηλές τιμές ενέργειας ή ένα ήδη ενεργειακά αποδοτικό απόθεμα κατοικιών. Η Λετονία, η Λιθουανία και η Σλοβακία παρουσιάζουν σε γενικές γραμμές παρόμοια εικόνα, με υψηλό ποσοστό απαντήσεων «Καμία» (18-20 %). Η Σλοβενία και η Κροατία ξεχωρίζουν ειδικά για την προσαρμογή της χρήσης ενέργειας ώστε να επωφελούνται από τις ώρες εκτός αιχμής, όπως ανέφεραν το 38 % και το 31 % των ερωτηθέντων αντίστοιχα, πολύ πάνω από τον μέσο όρο του 20 % στην ΕΕ των 27, γεγονός που καταδεικνύει δυνητικά πιο ανεπτυγμένα ή ελκυστικά συστήματα τιμολόγησης του χρόνου χρήσης στις δύο αυτές χώρες.

Τέλος, η Ρουμανία και η Βουλγαρία συνδυάζουν ισχυρή δέσμευση για την παρακολούθηση της κατανάλωσης (36 % και 24 %) και επενδύσεις σε αποδοτικές συσκευές ή μόνωση (20-23 %) με ιδιαίτερα χαμηλή τάση αλλαγής προμηθευτή ενέργειας (5 % και στις δύο χώρες), γεγονός που

μπορεί να αντικατοπτρίζει μια λιγότερο ανταγωνιστική ή λιγότερο προσβάσιμη αγορά ενέργειας.

Η ηλικία αποτελεί κινητήρια δύναμη της δέσμευσης για τη μείωση της χρήσης ενέργειας

Οι κοινωνικοδημογραφικές κατανομές αποκαλύπτουν ένα σαφές πρότυπο γενεών όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι Ευρωπαίοι ανταποκρίθηκαν στην αύξηση των τιμών της ενέργειας: οι ηλικιωμένοι ερωτηθέντες (55+) είναι πολύ πιθανότερο να έχουν μειώσει την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (38%, έναντι 23-24% μεταξύ των ατόμων ηλικίας κάτω των 40 ετών) και να παρακολουθούν στενότερα τη χρήση ενέργειας (32%, έναντι 22%), ενώ οι νεότεροι ερωτηθέντες ξεχωρίζουν για τη μεγαλύτερη χρήση έξυπνων εργαλείων ή εφαρμογών (13% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 15-24 ετών, έναντι 7% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55+) και για την ένταξή τους σε μια ενεργειακή κοινότητα (7 % έναντι 2 %).

4. Αντίληψη της εμπορικής πολιτικής και της οικονομικής κυριαρχίας

4.1 Συνεργασία στις εμπορικές διαπραγματεύσεις

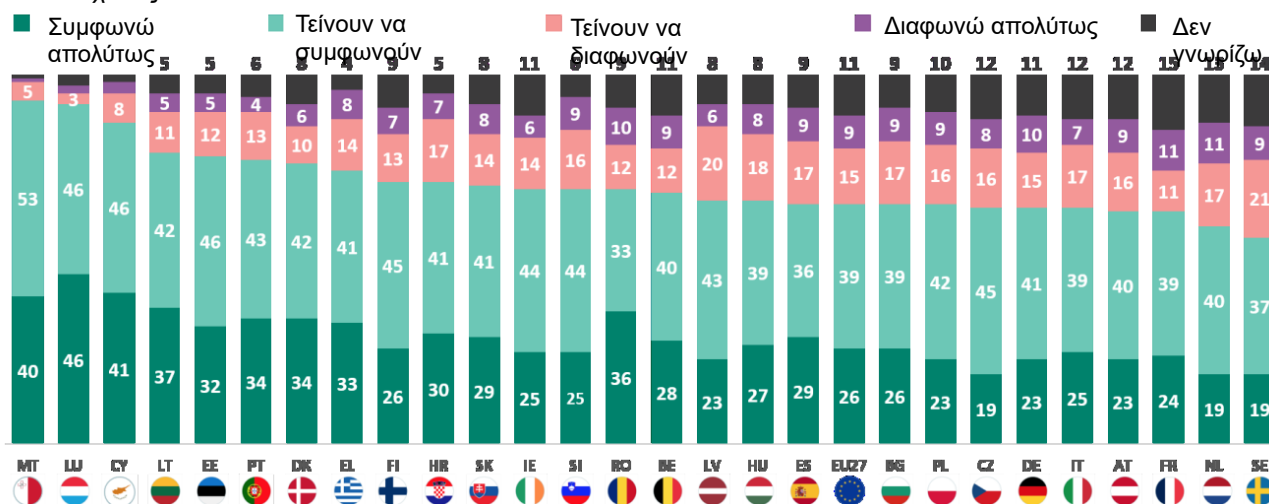
Τα δύο τρίτα των Ευρωπαίων πιστεύουν ότι η ΕΕ θα πρέπει να διαφοροποιήσει το εμπόριό της και ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαπραγματευτούν καλύτερα από κοινού

Το 65% των Ευρωπαίων συμφωνεί ότι η ΕΕ θα

Παρόμοιο μοτίβο αναδύεται γύρω από τη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ στις εμπορικές διαπραγματεύσεις: Το 62 % των Ευρωπαίων πιστεύει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιτύχουν καλύτερα αποτελέσματα μέσω της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ (το 23 % συμφωνεί πλήρως, ενώ το 39 % τείνει να συμφωνεί). Το 27% διαφωνεί (10% συνολικά, 17% τείνουν να διαφωνούν) και, για άλλη

Ε6 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;

Η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει την οικονομική της ανεξαρτησία διαφοροποιώντας τις εμπορικές της σχέσεις

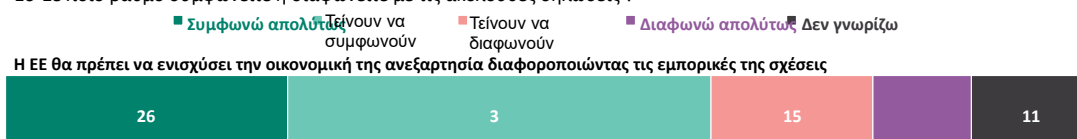

πρέπει να ενισχύσει την οικονομική της ανεξαρτησία διαφοροποιώντας τις εμπορικές της σχέσεις, συμπεριλαμβανομένου του 26% που συμφωνεί πλήρως και του 39% που τείνει να συμφωνεί. Μόνο το 24% διαφωνεί (το 9% διαφωνεί πλήρως, το 15% τείνει να διαφωνεί), ενώ το 11% δεν είναι σε θέση να πει αν αυτό θα ήταν επωφελές ή όχι.

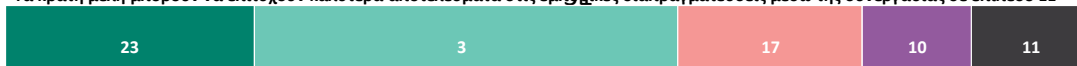
μια φορά, το 11% δεν έχει σαφή άποψη για τη δήλωση.

Το επίπεδο υποστήριξης είναι αξιοσημείωτα συνεπές και στις δύο δηλώσεις: 65% έναντι 62%, διαφορά μόλις 3 μονάδων και το ποσοστό των απαντήσεων «δεν γνωρίζω» είναι πανομοιότυπο (11%), γεγονός που καταδεικνύει μια συνεκτική άποψη μεταξύ των Ευρωπαίων ότι μια πιο αυτόνομη και πιο συντονισμένη εμπορική

Ε6 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις ?

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτύχουν καλύτερα αποτελέσματα στις εμπορικές διαπραγματεύσεις μέσω της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

προσέγγιση της ΕΕ συμβαδίζει αντί να θεωρείται ως ανταγωνιστικές επιλογές. Η μία αξιολογημένη απόχρωση είναι ότι το ποσοστό των ερωτηθέντων που «συμφωνούν απόλυτα» είναι κάπως υψηλότερο για τη διαφοροποίηση του εμπορίου (26%) από ό,τι για τη συνεργασία των κρατών μελών (23%), γεγονός που υποδηλώνει ότι η οικονομική ανεξαρτησία παράγει ελαφρώς ισχυρότερη, πιο αποφασιστική στήριξη από τον θεσμικό συντονισμό, παρόλο που και οι δύο ιδέες έχουν πολύ παρόμοιο συνολικό επίπεδο συμφωνίας.

4.2 Διαφοροποίηση των εμπορικών σχέσεων

Στήριξη από την πλειοψηφία και στα 27 κράτη μέλη, η στήριξη της διαφοροποίησης του εμπορίου της ΕΕ είναι ισχυρότερη στις μικρές ανοικτές οικονομίες και κάπως πιο μετριοπαθής στις μεγαλύτερες οικονομίες

Η πλειοψηφία συμφωνεί με τη δήλωση αυτή σε κάθε κράτος μέλος, η οποία κυμαίνεται από 56% στη Σουηδία έως 93% στη Μάλτα. Η στήριξη είναι γενικά υψηλότερη στις μικρότερες οικονομίες: Η Μάλτα (93%), το Λουξεμβούργο (92%) και η Κύπρος (87%) βρίσκονται στην κορυφή της κατάταξης, ακολουθούμενες από τη Λιθουανία (79%) και την Εσθονία (78%). Αντίθετα, οι Κάτω Χώρες (59%) και η Σουηδία (56%) καταγράφουν τα χαμηλότερα επίπεδα συμφωνίας, που εξακολουθούν να αποτελούν την πλειοψηφία, αλλά είναι αισθητά πιο κοντά σε μια ομοιόμορφη διάσπαση. Οι μεγαλύτερες οικονομίες βρίσκονται κοντά ή ακριβώς κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ των 27 (65 %): Η Πολωνία και η Ισπανία ταιριάζουν ακριβώς (65%), ενώ η Γερμανία και η Ιταλία βρίσκονται στο 64% και η Γαλλία στο 63%. Αυτό υποδηλώνει ότι, ενώ η ιδέα της διαφοροποίησης του εμπορίου είναι ευρέως διαδεδομένη σε ολόκληρη την ΕΕ, αντηχεί κάπως λιγότερο έντονα, αν και εξακολουθεί να είναι πολύ σταθερή, σε μεγαλύτερες, πιο αυτάρκεις οικονομίες απ' ό,τι σε μικρότερες και πιο εξαρτώμενες από το εμπόριο οικονομίες.

Η στήριξη της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ στις εμπορικές διαπραγματεύσεις είναι υψηλότερη στα μικρότερα κράτη μέλη και χαμηλότερη στη Γαλλία

Η πλειοψηφία συμφωνεί με τη δήλωση αυτή σε κάθε κράτος μέλος, αν και το επίπεδο στήριξης ποικίλλει σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι για τη διαφοροποίηση του εμπορίου, κυμαινόμενο από 54 % στη Γαλλία έως 92 % στη Μάλτα και την Κύπρο. Η Μάλτα και η Κύπρος (92% η καθεμία) και το Λουξεμβούργο (90%) βρίσκονται πολύ πάνω από την υπόλοιπη ΕΕ, ακολουθούμενες από την Πορτογαλία (77%) και την Εσθονία (76%), την ίδια σε γενικές γραμμές ομάδα μικρότερων οικονομιών που οδηγούν επίσης στη διαφοροποίηση του

εμπορίου. Οι μεγαλύτερες οικονομίες συγκεντρώνονται και πάλι κοντά ή κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ των 27 (62 %): Η Γερμανία και η Ισπανία ταιριάζουν ακριβώς (62%), η Ιταλία βρίσκεται ελαφρώς κάτω από το (61%) και η Γαλλία καταγράφει το χαμηλότερο επίπεδο συμφωνίας σε ολόκληρη την ΕΕ (54%), το μόνο κράτος μέλος στο οποίο η στήριξη μειώνεται κάτω από το όριο του 60% με σαφή διαφορά. Η Πολωνία (59%) και η Τσεχία (59%) κατατάσσονται επίσης μεταξύ των πιο δεσμευμένων χωρών σε αυτή τη δήλωση. Συνολικά, η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει σε μεγάλο βαθμό εκείνη που παρατηρείται όσον αφορά τη διαφοροποίηση του εμπορίου, με τις μικρότερες οικονομίες που εξαρτώνται περισσότερο από το εμπόριο να επιδεικνύουν τη μεγαλύτερη διάθεση για συντονισμό σε επίπεδο ΕΕ και τα μεγαλύτερα κράτη μέλη, ιδίως τη Γαλλία, να εκφράζουν συγκριτικά πιο επιφυλακτική, αν και στην πλειονότητά τους, στήριξη.

Συγκρίνοντας τις δύο δηλώσεις, η στήριξη για τη διαφοροποίηση του εμπορίου (65 % κατά μέσο όρο) είναι γενικά ελαφρώς υψηλότερη από ό,τι για τη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ στις εμπορικές διαπραγματεύσεις (62 %), αλλά η Γαλλία παρουσιάζει μακράν το μεγαλύτερο χάσμα μεταξύ των δύο (63 % έναντι 54 %, διαφορά 9 μονάδων), γεγονός που την καθιστά τη μόνη χώρα κάτω από το 60 % όσον αφορά τη συνεργασία. Η Δανία και η Πολωνία παρουσιάζουν παρόμοια, ηπιότερη τάση, ενώ η Κύπρος, η Σουηδία και η Λετονία κινούνται προς την αντίθετη κατεύθυνση, συμφωνώντας ελαφρώς περισσότερο με τη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ παρά μόνο με τη διαφοροποίηση. Στα περισσότερα άλλα κράτη μέλη, οι δύο δηλώσεις λαμβάνουν σχεδόν πανομοιότυπα επίπεδα υποστήριξης, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι δύο ιδέες θεωρούνται γενικά συμπληρωματικές και όχι ανταγωνιστικές.

Η ηλικία και η εκπαίδευση είναι οι πιο συνεπείς κοινωνικοδημογραφικοί παράγοντες που στηρίζουν μια πιο ενωμένη και διαφοροποιημένη εμπορική πολιτική της ΕΕ

Η ηλικία είναι η μεταβλητή που συνδέεται σαφέστερα με τις απόψεις σχετικά με αυτές τις δύο δηλώσεις. Οι ερωτηθέντες ηλικίας 55 ετών και άνω

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

υποστηρίζουν περισσότερο από τις νεότερες ηλικιακές ομάδες τόσο τη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ στις εμπορικές διαπραγματεύσεις (68 %, σε σύγκριση με 57 % μεταξύ 25-39 ετών) όσο και τη διαφοροποίηση του εμπορίου (71 %, σε σύγκριση με 59 % μεταξύ 25-39 ετών), διαφορά 11 έως 12 μονάδων μεταξύ των πλέον επιφυλακτικών και των πλέον υποστηρικτικών ηλικιακών ομάδων. Το επίπεδο εκπαίδευσης διαδραματίζει εξίσου σαφή ρόλο για τη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ, καθώς αυξάνεται από 56 % μεταξύ των ατόμων με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης σε 66 % μεταξύ των ατόμων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, αν και αυτή η διαβάθμιση είναι πολύ λιγότερο έντονη για τη διαφοροποίηση του εμπορίου (65 % σε 69 %, χωρίς σαφές μοτίβο). Η στήριξη της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ είναι σχεδόν πανομοιότυπη μεταξύ ανδρών και γυναικών (62 % έκαστος), ενώ οι άνδρες είναι κάπως πιθανότερο από τις γυναίκες να υποστηρίξουν τη διαφοροποίηση του εμπορίου (67 % έναντι 64 %). Οι γεωγραφικές διαφορές είναι μέτριες αλλά συνεπείς, με τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών να είναι κάπως λιγότερο υποστηρικτικοί από τους κατοίκους των πόλεων, ιδίως όσον αφορά τη διαφοροποίηση του εμπορίου (60 % έναντι 66 %).

5. Αντιλήψεις για τις κορυφαίες προκλήσεις της ΕΕ

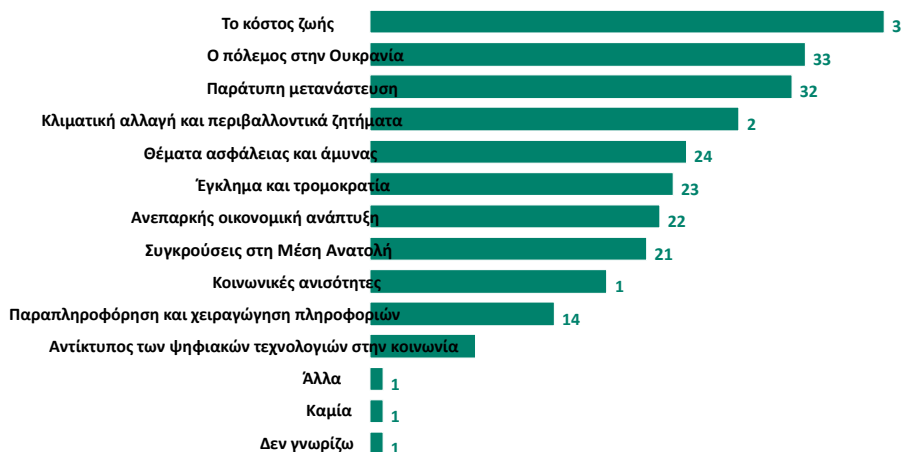
5.1 Οι αντιλήψεις των Ευρωπαίων για τις κύριες προκλήσεις της ΕΕ

Το κόστος ζωής παραμένει η κύρια ανησυχία των Ευρωπαίων, ενώ τα γεωπολιτικά ζητήματα εξακολουθούν να κυριαρχούν στο δημόσιο θεματολόγιο

Το κόστος ζωής παραμένει η πρόκληση που αναγνωρίζεται συχνότερα από τους Ευρωπαίους ως ένα από τα κύρια ζητήματα που αντιμετωπίζει επί

κοινωνικές ανισότητες (18 %), η παραπληροφόρηση και η χειραγώγηση των πληροφοριών (14 %) και ο αντίκτυπος των ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνία (8 %) αναφέρονται λιγότερο συχνά, αλλά εξακολουθούν να καταδεικνύουν ένα ευρύτερο σύνολο κοινωνικών και ενημερωτικών ανησυχιών. Αυτή η σχετικά ισορροπημένη κατανομή πέρα από τα κύρια ζητήματα καταδεικνύει την πολυπλοκότητα του πολιτικού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση.

E1 Ποιο από τα παρακάτω πιστεύετε ότι είναι οι τρέχουσες κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ; (Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις, το πολύ 3)

του παρόντος η Ευρωπαϊκή Ένωση (39%). Ενώ οι οικονομικές ανησυχίες είναι έντονες, τώρα συνοδεύονται στενά από γεωπολιτικά ζητήματα και ζητήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια. Περίπου το ένα τρίτο όσων απάντησαν αναφέρουν τον πόλεμο στην Ουκρανία (33 %) και την παράτυπη μετανάστευση (32 %).

Μια δεύτερη ομάδα ανησυχιών συγκεντρώνεται μεταξύ του ενός πέμπτου και του ενός τετάρτου των Ευρωπαίων. Η κλιματική αλλαγή και τα περιβαλλοντικά ζητήματα (28 %), η ασφάλεια και η άμυνα (24 %), το έγκλημα και η τρομοκρατία (23 %), η ανεπαρκής οικονομική ανάπτυξη (22 %) και οι συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή (21 %) λαμβάνουν σχετικά παρόμοια επίπεδα στήριξης, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι Ευρωπαίοι θεωρούν ότι η ΕΕ αντιμετωπίζει πολλαπλές ταυτόχρονες προκλήσεις αντί να κυριαρχείται από ένα μόνο ζήτημα. Οι

Από τη σύγκριση με το προηγούμενο έκτακτο Ευρωβαρόμετρο που διενεργήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2025 προκύπτει αξιοσημείωτη εξέλιξη των ανησυχιών του κοινού. Το κόστος ζωής έχει γίνει πιο εμφανές (+10 μονάδες), ενώ οι ανησυχίες σχετικά με τον πόλεμο στην Ουκρανία έχουν μειωθεί σημαντικά (14 μονάδες). Η παράτυπη μετανάστευση μειώνεται επίσης ελαφρώς (-6 μονάδες), αν και εξακολουθεί να συγκαταλέγεται μεταξύ των τριών προκλήσεων που αναφέρονται συχνότερα. Η αντίληψη των εξελίξεων στη Μέση Ανατολή (+3 μονάδες), οι κοινωνικές ανισότητες (+1 μονάδα) και ο αντίκτυπος των ψηφιακών τεχνολογιών (+1 μονάδα) έχουν αποκτήσει λίγο μεγαλύτερη προβολή.

Στις περισσότερες χώρες, το κόστος ζωής παραμένει κεντρικό ζήτημα, αλλά ανταγωνίζεται

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

άλλες προτεραιότητες ανάλογα με την οικονομική κατάσταση, τη γεωγραφική θέση και την έκθεση κάθε χώρας σε πιέσεις όσον αφορά την ασφάλεια ή τη μετανάστευση.

Το κόστος ζωής είναι ιδιαίτερα σημαντικό στην Ιρλανδία (70 %), πολύ πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, καθώς και στην Ελλάδα (57 %) και την Κροατία (52 %). Αναφέρεται επίσης από σχετικά υψηλά ποσοστά ερωτηθέντων στην Κύπρο (46%), τη Μάλτα (45%) και τη Ρουμανία (44%). Στις χώρες αυτές, η οικονομική πίεση φαίνεται να κυριαρχεί στην αντίληψη των πολιτών για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει επί του παρόντος η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αντιθέτως, το κόστος ζωής αναφέρεται πολύ λιγότερο συχνά στη Λιθουανία (24 %), την Τσεχία (25 %) και την Πολωνία (28 %). Αυτό μπορεί να υποδηλώνει ότι οι οικονομικές ανησυχίες επισκιάζονται από άλλα ζητήματα, ιδίως από τον πόλεμο στην Ουκρανία και, γενικότερα, από ανησυχίες που σχετίζονται με την ασφάλεια. Ο πόλεμος στην Ουκρανία αναφέρεται συχνότερα στη Λιθουανία (54 %) και τη Λετονία (48 %), ακολουθούμενη από την Ουγγαρία (46 %), καθώς και τη Φινλανδία και την Τσεχία (και οι δύο 45 %). Πρόκειται για χώρες όπου η γεωγραφική εγγύτητα με τη Ρωσία ή τη Λευκορωσία, ή οι ισχυρότεροι ιστορικοί δεσμοί και οι δεσμοί ασφάλειας με τη σύγκρουση, πιθανώς καθιστούν τον πόλεμο πιο άμεσο. Σε αρκετές από αυτές τις χώρες, η εξέχουσα θέση του πολέμου στην Ουκρανία συμβαδίζει επίσης με μεγαλύτερη ανησυχία για την ασφάλεια και την άμυνα: αυτό ισχύει ιδίως για τη Λιθουανία (47%), τη Φινλανδία (38%) και την Πολωνία (37%). Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα υποδηλώνουν σαφή αντιστάθμιση στην ιεράρχηση των ανησυχιών: στα κράτη μέλη που είναι πιο άμεσα εκτεθειμένα στις γεωπολιτικές συνέπειες του πολέμου, τα ζητήματα ασφάλειας τείνουν να υπερισχύουν των οικονομικών ή περιβαλλοντικών ανησυχιών.

Στα κράτη μέλη όπου ο πόλεμος στην Ουκρανία είναι λιγότερο σημαντικός, άλλες ανησυχίες τείνουν να κινούνται υψηλότερα στην ιεραρχία. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές σε περιοχές της Νότιας Ευρώπης. Στην Ελλάδα, μόνο το 18 % χαρακτηρίζει τον πόλεμο στην Ουκρανία ως μία από τις κύριες

προκλήσεις της ΕΕ, ενώ το κόστος ζωής (57 %) και η παράτυπη μετανάστευση (45 %) αναφέρονται αμφότερα από πολύ μεγαλύτερα ποσοστά απαντησάντων. Η Ισπανία παρουσιάζει παρόμοιο μοτίβο: η ανησυχία για τον πόλεμο στην Ουκρανία παραμένει κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ (26 %), ενώ η παράτυπη μετανάστευση είναι η συχνότερα αναφερόμενη πρόκληση (46 %) και η κλιματική αλλαγή βρίσκεται επίσης σε σχετικά υψηλό επίπεδο (31 %). Τα παραδείγματα αυτά δείχνουν ότι οι εθνικές προτεραιότητες δεν αντικατοπτρίζουν απλώς ένα ενιαίο ευρωπαϊκό θεματολόγιο, αλλά μάλλον διαφορετικούς συνδυασμούς οικονομικών, γεωπολιτικών, περιβαλλοντικών και μεταναστευτικών ανησυχιών.

Αυτή η αντίθεση είναι επίσης ορατή στη θέση που δίνεται στην κλιματική αλλαγή και τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Το ζήτημα παραμένει σχετικά σημαντικό σε χώρες όπως η Δανία, η Γαλλία, το Λουξεμβούργο και η Ιταλία (35% έκαστη), καθώς και η Ισπανία (31%), και οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία (και οι δύο 30%). Ωστόσο, πολύ λιγότερο συχνά αναφέρεται στη Λετονία (11 %) και τη Λιθουανία (14 %), όπου ο πόλεμος στην Ουκρανία είναι μεταξύ των κορυφαίων ανησυχιών, και στη Ρουμανία (16 %), όπου το κόστος ζωής και η παραπληροφόρηση ξεχωρίζουν σαφέστερα. Με άλλα λόγια, οι περιβαλλοντικές ανησυχίες παραμένουν μέρος της ευρωπαϊκής ατζέντας, αλλά εμφανίζονται λιγότερο κεντρικές σε χώρες όπου οι πολίτες δίνουν μεγαλύτερη προτεραιότητα στην ασφάλεια ή σε πιο άμεσες οικονομικές πιέσεις.

Συνολικά, τα αποτελέσματα ανά χώρα δείχνουν ότι οι Ευρωπαίοι εντοπίζουν σε γενικές γραμμές το ίδιο σύνολο προκλήσεων, αλλά όχι με την ίδια σειρά. Η ΕΕ αντιμετωπίζει ένα κοινό σύνολο προκλήσεων, αλλά οι αντιλήψεις των πολιτών για τη σχετική σημασία τους εξακολουθούν να φιλτράρονται έντονα από τις εθνικές συνθήκες.

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Ε1 Ποια από τα ακόλουθα πιστεύετε ότι είναι οι τρέχουσες κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ; [Πολλαπλές απαντήσεις possible, μέγιστο 3]																													
	ΕΕ τω ν 27	ΒΕ	ΒΛ	ΤΣ	ΔΑ	ΓΕ	ΕΣ	ΙΡ	ΕΛ	ΙΣ	ΓΑ	ΥΕ	ΙΤ	ΚΥ	ΛΕ	ΛΙ	ΛΞ	ΟΥ	ΜΑ	ΚΧ	ΑΥ	ΠΛ	ΠΡ	ΡΜ	ΣΝ	ΣΚ	ΦΙ	ΣΔ	
Το κόστος ζωής	39	43	41	25	32	35	46	70	57	42	40	52	43	46	41	24	41	35	45	36	43	28	41	44	43	36	37	30	
Ο πόλεμος στην Ουκρανία	33	30	37	45	44	35	41	27	18	26	30	33	28	24	48	54	22	46	32	37	27	40	35	41	30	37	45	38	
Παράτυπη μετανάστευση	32	23	25	40	26	28	25	36	45	46	31	34	34	41	30	31	25	26	35	33	29	34	37	15	39	32	16	22	
Κλιματική αλλαγή και περιβαλλοντικά ζητήματα	28	27	18	21	35	25	21	31	22	31	35	23	35	22	11	14	35	31	22	30	29	20	29	16	25	19	25	30	
Θέματα ασφάλειας και άμυνας	24	23	18	22	31	24	33	15	20	19	23	26	21	31	31	47	32	19	28	26	18	37	24	27	21	23	38	30	
Έγκλημα και τρομοκρατία	23	21	23	22	20	25	18	23	21	25	26	23	22	20	11	10	23	24	18	22	24	21	18	13	18	18	24	40	
Ανεπαρκής οικονομική ανάπτυξη	22	25	25	20	11	24	26	10	32	17	20	26	29	21	26	16	17	26	25	11	23	13	22	26	24	28	23	16	
Con fli cts στη Μέση Ανατολή	21	23	25	20	29	19	14	22	21	24	22	18	24	21	16	22	17	16	15	28	15	19	26	18	23	16	17	20	
Κοινωνικές ανισότητες	18	22	23	13	15	21	24	9	18	17	18	16	18	17	20	17	21	20	17	15	24	14	18	16	14	24	19	17	
Παραπληροφόρηση και χειραγώγηση πληροφοριών	14	10	21	19	10	11	19	13	14	18	12	17	10	14	22	19	17	8	12	11	11	22	11	26	19	17	12	13	
Αντίκτυπος των ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνία	8	9	7	8	11	8	11	9	4	7	9	12	9	13	6	7	17	7	17	10	9	9	8	9	14	13	7	8	

Οι κοινωνικοδημογραφικές διαφορές παραμένουν σχετικά περιορισμένες, αν και η ηλικία διαμορφώνει με συνέπεια τις αντιλήψεις για τις κύριες προκλήσεις της ΕΕ

Σε σύγκριση με τις διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ των κρατών μελών, οι κοινωνικοδημογραφικές διακυμάνσεις παραμένουν σχετικά περιορισμένες. Στις περισσότερες ομάδες, οι Ευρωπαίοι εντοπίζουν σε γενικές γραμμές την ίδια ιεράρχηση των προκλήσεων, με το κόστος ζωής, τον πόλεμο στην Ουκρανία και την παράτυπη μετανάστευση να εμφανίζονται σταθερά μεταξύ των ζητημάτων που αναφέρονται συχνότερα. Αυτό υποδηλώνει ότι οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ευρέως διαδεδομένες σε ολόκληρο τον πληθυσμό, ανεξάρτητα από το φύλο, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο ή τον τόπο διαμονής.

Ωστόσο, η ηλικία αναδύεται ως το κοινωνικοδημογραφικό χαρακτηριστικό που διαφοροποιεί με μεγαλύτερη συνέπεια τις αντιλήψεις. Οι ηλικιωμένοι ερωτηθέντες τείνουν να δίνουν μεγαλύτερη έμφαση σε γεωπολιτικά ζητήματα και ζητήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια. Τα άτομα ηλικίας 55 ετών και άνω έχουν σημαντικά περισσότερες πιθανότητες από ό,τι οι

νεότεροι Ευρωπαίοι να προσδιορίσουν τον πόλεμο στην Ουκρανία ως μία από τις κύριες προκλήσεις της ΕΕ (42 %, σε σύγκριση με 25 % και στους δύο ερωτηθέντες ηλικίας 15-24 και 25-39 ετών). Είναι επίσης πιθανότερο να αναφέρουν την παράτυπη μετανάστευση (38 % έναντι 38 %). 22% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 15-24 ετών), ασφάλεια και άμυνα (28% έναντι 20%) και συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή (24% έναντι 18%).

Οι νεότεροι Ευρωπαίοι δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στις κοινωνικές προκλήσεις. Οι ερωτηθέντες ηλικίας 15-24 ετών είναι πιθανότερο να αναφέρουν τις κοινωνικές ανισότητες (24 %, σε σύγκριση με 16 % μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω) και τον αντίκτυπο των ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνία (11 % έναντι 6 % μεταξύ των παλαιότερων ερωτηθέντων). Η κλιματική αλλαγή παραμένει επίσης ελαφρώς πιο έντονη μεταξύ των ενηλίκων και των ηλικιωμένων σε ηλικία εργασίας (32% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω, σε σύγκριση με 24% μεταξύ των ερωτηθέντων ηλικίας 25-39 ετών), γεγονός που υποδηλώνει ότι οι περιβαλλοντικές ανησυχίες εκτείνονται πλέον πολύ πέρα από τις νεότερες γενιές.

Το κόστος ζωής ξεχωρίζει για την αξιοσημείωτη συνέπεια της ανησυχίας που προκαλεί σε ολόκληρο

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

τον πληθυσμό. Περίπου τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες το αναφέρουν ανεξάρτητα από το φύλο, το επάγγελμα, τη σύνθεση του νοικοκυριού ή τη συχνότητα χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, με περιορισμένες μόνο διακυμάνσεις μεταξύ των ηλικιακών ομάδων (που κυμαίνονται από 36 % μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω έως 43 % μεταξύ των ερωτηθέντων ηλικίας 40-54 ετών). Αυτή η ευρεία συναίνεση ενισχύει τη θέση της ως η κυρίαρχη πρόκληση που αντιμετωπίζει επί του παρόντος η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ειδικότερα, οι απαντήσαντες που εμπιστεύονται την ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας είναι πιθανότερο να χαρακτηρίσουν τον πόλεμο στην Ουκρανία, την κλιματική αλλαγή και την ασφάλεια και την άμυνα ως προκλήσεις ή προκλήσεις. Αντιθέτως, όσοι δεν εμπιστεύονται την ΕΕ δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στο κόστος ζωής και στην παράτυπη μετανάστευση. Αυτό υποδηλώνει ότι η εμπιστοσύνη στον ρόλο της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας συνδέεται με διαφορετικές αντιλήψεις για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

5.2 Προτεραιότητες που αναμένουν οι Ευρωπαίοι από την ΕΕ

Η παράτυπη μετανάστευση και η ασφάλεια και η άμυνα βρίσκονται στην κορυφή των προτεραιοτήτων που οι Ευρωπαίοι αναμένουν να αντιμετωπίσει η ΕΕ, σε μια στενά ομαδοποιημένη κατάταξη

Όταν ρωτήθηκαν ποιοι τομείς θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα από την ΕΕ, οι Ευρωπαίοι έδωσαν ύψιστη προτεραιότητα στην παράτυπη μετανάστευση (25 %) και στην ασφάλεια και την άμυνα (24 %). Η κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον (21 %) και ο πόλεμος στην Ουκρανία (20 %) ακολουθούν εκ του σύνεγγυς, επιβεβαιώνοντας ότι οι κορυφαίες προτεραιότητες που αναμένονται από την ΕΕ συνδυάζουν εσωτερικές πιέσεις, ανησυχίες για την εξωτερική ασφάλεια και μακροπρόθεσμες περιβαλλοντικές προκλήσεις.

Σε σύγκριση με την προηγούμενη ερώτηση σχετικά με τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ, η κατάταξη είναι πιο στενά ομαδοποιημένη. Κανένα μεμονωμένο ζήτημα δεν κυριαρχεί σαφώς στον κατάλογο των προτεραιοτήτων. Αυτό υποδηλώνει ότι οι Ευρωπαίοι δεν αναμένουν από την ΕΕ να επικεντρωθεί σε έναν μόνο κύριο τομέα, αλλά να δράσει ταυτόχρονα σε διάφορα σημαντικά μέτωπα πολιτικής.

Μια δεύτερη ομάδα προτεραιοτήτων αφορά οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα. Τόσο η οικονομία όσο και τα δημόσια οικονομικά και οι θέσεις εργασίας, η κοινωνική ισότητα και οι δεξιότητες αναφέρονται από το 18 % των ερωτηθέντων, ενώ η δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου ακολουθούν στο 15 % και η ενέργεια στο 14 %. Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν ότι οι οικονομικές και κοινωνικές

ανησυχίες παραμένουν σημαντικές, ακόμη και αν είναι λιγότερο εμφανείς από ό,τι στην προηγούμενη ερώτηση σχετικά με τις προκλήσεις. Άλλοι τομείς αναφέρονται από μικρότερα ποσοστά Ευρωπαίων: η γεωργία και η επισιτιστική ασφάλεια, καθώς και οι συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή αναφέρονται αμφότερες κατά 11 %, ακολουθούμενες από τη βιομηχανία και την ανταγωνιστικότητα, καθώς και την εκπαίδευση και την κατάρτιση (9 % και στις δύο περιπτώσεις), τη δημόσια υγεία (8 %), τον αντίκτυπο των ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνία (6 %), το εμπόριο (4 %) και την έρευνα και την καινοτομία (2 %). Συνολικά, τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ένα ευρύ αλλά κατά προτεραιότητα θεματολόγιο, στο οποίο τα άμεσα γεωπολιτικά και μεταναστευτικά ζητήματα ξεπερνούν ελαφρώς τις οικονομικές, θεσμικές και τομεακές προτεραιότητες.

E2 Ποιον από τους ακόλουθους τομείς πιστεύετε ότι θα πρέπει να αντιμετωπίσει η ΕΕ κατά προτεραιότητα;

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Οι εθνικές προτεραιότητες αντικατοπτρίζουν σε γενικές γραμμές τις κύριες προκλήσεις που εντοπίζονται σε κάθε χώρα, αλλά με ορισμένες διαφορές όσον αφορά την έμφαση

Η παράτυπη μετανάστευση είναι η συχνότερα αναφερόμενη προτεραιότητα της ΕΕ στην Ισπανία (3 %), την Κύπρο (34%) και την Ελλάδα (33%), ενώ φθάνει επίσης σε υψηλά επίπεδα στην C zechia και την Ιρλανδία (και οι δύο 32%), τις Κάτω Χώρες (31%) και την Πορτογαλία (30%). Αυτό αντικατοπτρίζει την ισχυρή σημασία της μετανάστευσης σε αρκετά νότια κράτη μέλη, όπου το ζήτημα είχε ήδη προσδιοριστεί ως μία από τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ.

Η ασφάλεια και η άμυνα, μαζί με τον πόλεμο στην Ουκρανία, είναι ιδιαίτερα εμφανείς σε χώρες που βρίσκονται στην ανατολική και βόρεια πλευρά της Ένωσης. Η ασφάλεια και η άμυνα αναφέρονται συχνότερα στη Λιθουανία (40 %), τη Φινλανδία (38 %) και την Πολωνία (37 %), ακολουθούμενες από τη Δανία και την Εσθονία (33 %) και τη Σουηδία (32 %). Ο πόλεμος στην Ουκρανία είναι επίσης ιδιαίτερα σημαντικός στη Λιθουανία (40 %), καθώς και στη Δανία, τη Λετονία και τη Φινλανδία (όλες 31 %) και στην Εσθονία και τη Σουηδία (και οι δύο 28 %). Όπως και στην προηγούμενη ερώτηση, αυτό το μοτίβο υποδηλώνει ότι η γεωγραφική εγγύτητα με τη Ρωσία ή τη Λευκορωσία και η μεγαλύτερη έκθεση στις γεωπολιτικές συνέπειες του πολέμου καθιστούν τα ζητήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια πιο άμεσα.

Η σύνδεση με την προηγούμενη ερώτηση είναι λιγότερο άμεση για τις οικονομικές ανησυχίες, καθώς ο κατάλογος των προτεραιοτήτων της ΕΕ δεν περιλαμβάνει το κόστος ζωής αυτό καθαυτό.

Αντίθετα, οι οικονομικές προσδοκίες εκφράζονται μέσω τομέων όπως η οικονομία και τα δημόσια οικονομικά ή οι θέσεις εργασίας, η κοινωνική ισότητα και οι δεξιότητες. Η Ελλάδα ξεχωρίζει από την άποψη αυτή, με την οικονομία και τα δημόσια οικονομικά να αναφέρονται από το 32 % των ερωτηθέντων, ενώ η προτεραιότητα αυτή φθάνει επίσης σε σχετικά υψηλά επίπεδα στην Κύπρο (29 %). Οι θέσεις εργασίας, η κοινωνική ισότητα και οι δεξιότητες αναφέρονται συχνότερα στη Σλοβακία (26%), τη Λετονία (25%), τη Βουλγαρία (24%) και

την Ιταλία (23%). Αυτό υποδηλώνει ότι, σε χώρες όπου οι οικονομικές ανησυχίες είναι ιδιαίτερα ορατές, οι προσδοκίες έναντι της ΕΕ δεν συγκεντρώνονται σε ένα μόνο στοιχείο, αλλά κατανέμονται σε διάφορους τομείς οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Η κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον ακολουθούν ένα άλλο πρότυπο. Αναφέρεται συχνότερα στη Γαλλία (27%), την Ιταλία (26%) και τη Δανία (25%), ενώ φθάνει επίσης σε σχετικά υψηλά επίπεδα στη Μάλτα και τη Σουηδία (24% και στις δύο χώρες), καθώς και στην Ιρλανδία και την Πορτογαλία (23% και στις δύο χώρες). Τα αποτελέσματα αυτά απηχούν σε γενικές γραμμές την προηγούμενη ερώτηση: η κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον αναφέρονται πολύ λιγότερο συχνά στη Λετονία (7%), τη Λιθουανία και τη Ρουμανία (και οι δύο 10%) και τη Σλοβακία (11%). Όσον αφορά την αντίληψη των κύριων προκλήσεων της ΕΕ, οι περιβαλλοντικές προτεραιότητες εμφανίζονται λιγότερο κεντρικές σε χώρες όπου οι ανησυχίες για την ασφάλεια, ο πόλεμος στην Ουκρανία ή οι πιο άμεσες οικονομικές πιέσεις καταλαμβάνουν περισσότερο χώρο. Συνολικά, τα αποτελέσματα ανά χώρα δείχνουν μια ισχυρή συνέχεια μεταξύ των προκλήσεων που εντοπίζουν οι Ευρωπαίοι και των τομέων που επιθυμούν να αντιμετωπίσει η ΕΕ.

Η ηλικία διαρθρώνει τις προσδοκίες όσον αφορά τη δράση της ΕΕ με μεγαλύτερη σαφήνεια από ό,τι άλλες κοινωνικοδημογραφικές μεταβλητές.

Οι ηλικιωμένοι ερωτηθέντες είναι πιθανότερο να δώσουν προτεραιότητα σε ζητήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια. Μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω, η παράτυπη μετανάστευση αναφέρεται κατά 31 %, η ασφάλεια και η άμυνα κατά 29 % και ο πόλεμος στην Ουκρανία κατά 27 %. Αντίθετα, μεταξύ των ερωτηθέντων ηλικίας 15-24 ετών, τα στοιχεία αυτά είναι χαμηλότερα, στο 16%, 18% και 13% αντίστοιχα. Αυτό αντικατοπτρίζει την προηγούμενη ερώτηση, σύμφωνα με την οποία οι παλαιότεροι ερωτηθέντες ήταν επίσης πιθανότερο να προσδιορίσουν τον πόλεμο στην Ουκρανία, την παράτυπη μετανάστευση και την ασφάλεια και άμυνα ως μείζονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ. Αντίθετα, οι νεότεροι Ευρωπαίοι δίνουν σχετικά

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

μεγαλύτερη βαρύτητα στις κοινωνικές και θεσμικές προτεραιότητες. Οι ερωτηθέντες ηλικίας 15-24 ετών είναι πιθανότερο από τους ερωτηθέντες ηλικίας 55 ετών και άνω να αναφέρουν θέσεις εργασίας, κοινωνική ισότητα και δεξιότητες (23% έναντι 14%), οικονομία και δημόσια οικονομικά (21% έναντι 16%), εκπαίδευση και κατάρτιση (15% έναντι 6%) και δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα και κράτος δικαίου (19% έναντι 15%).

Η κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον δεν ακολουθούν ένα απλό πρότυπο γενεών. Αναφέρεται από το 21% των ατόμων ηλικίας 15-24 ετών, μειώνεται στο 15% μεταξύ των ερωτηθέντων ηλικίας 25-39 ετών και αυξάνεται στο 25% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω. Αυτό επιβεβαιώνει ότι οι περιβαλλοντικές ανησυχίες δεν περιορίζονται στις νεότερες γενιές και ότι εξακολουθούν να αποτελούν μέρος του θεματολογίου προτεραιότητας της ΕΕ για όλες τις ηλικιακές ομάδες, αν και με διαφορετική ένταση.

Οι διαφορές στάσης είναι πιο ορατές. Οι ερωτηθέντες που εμπιστεύονται την ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας είναι πιθανότερο να δώσουν προτεραιότητα στην ασφάλεια και την άμυνα σε σύγκριση με εκείνους που δεν εμπιστεύονται την ΕΕ (26 % έναντι 22 %), στον πόλεμο στην Ουκρανία (23 % έναντι 16 %) και στην κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον (23 % έναντι 17 %). Αντιθέτως, όσοι δεν εμπιστεύονται την ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας είναι πολύ πιθανότερο να δώσουν προτεραιότητα στην παράτυπη μετανάστευση (33 % έναντι 20 %). Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν ότι οι ευρύτερες στάσεις έναντι της ΕΕ συνδέονται με διαφορετικές προσδοκίες σχετικά με το τι θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα η Ευρωπαϊκή Ένωση, ακόμη και όταν η συνολική ιεράρχηση των ανησυχιών παραμένει σχετικά σταθερή.

6. Ασφάλεια και άμυνα της ΕΕ

6.1 Αντίληψη απειλή για την εθνική ασφάλεια και στήριξη της αμυντικής αυτονομίας της ΕΕ

Οι Ευρωπαίοι αισθάνονται ότι απειλούνται λιγότερο άμεσα από ό,τι στις αρχές του 2026, αλλά εξακολουθούν να υποστηρίζουν σθεναρά μια πιο αυτόνομη ευρωπαϊκή άμυνα

Με δεδομένο το σημερινό διεθνές πλαίσιο, ένας μικρός αριθμός Ευρωπαίων συμφωνεί ότι απειλείται η ασφάλεια της χώρας τους (52%), συμπεριλαμβανομένου του 19% που συμφωνεί απόλυτα και του 33% που τείνουν να συμφωνούν. Ωστόσο, αυτό το αίσθημα ανασφάλειας έχει μειωθεί απότομα σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2026, κατά 16 ποσοστιαίες μονάδες.

Η μείωση αυτή δεν μεταφράζεται σε ασθενέστερη στήριξη της αμυντικής ικανότητας σε επίπεδο ΕΕ. Αντιθέτως, πάνω από τα δύο τρίτα των Ευρωπαίων συμφωνούν ότι η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει την

Η αντίθεση μεταξύ των δύο αποτελεσμάτων είναι σημαντική. Ενώ λιγότεροι Ευρωπαίοι αισθάνονται τώρα ότι η χώρα τους απειλείται άμεσα, η μεγάλη πλειονότητα εξακολουθεί να υποστηρίζει την ενίσχυση της αυτόνομης αμυντικής ικανότητας της ΕΕ. Αυτό απηχεί τις προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν στην προηγούμενη ενότητα, όπου η ασφάλεια και η άμυνα κατατάσσονται μεταξύ των κορυφαίων τομέων που οι Ευρωπαίοι αναμένουν από την ΕΕ να αντιμετωπίσει.

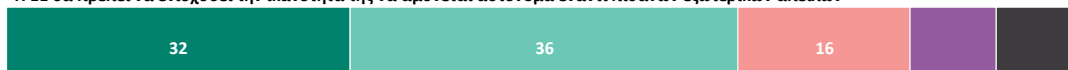
Η αίσθηση απειλής παραμένει άνιση μεταξύ των κρατών μελών, ενώ η στήριξη της αυτόνομης άμυνας της ΕΕ είναι ευρέως διαδεδομένη

Τα αποτελέσματα σε επίπεδο χώρας δείχνουν ότι η αντίληψη των απειλών κατά της εθνικής ασφάλειας διαφέρει σημαντικά μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Τα υψηλότερα επίπεδα συμφωνίας ότι απειλείται η ασφάλεια της χώρας παρατηρούνται στην Κύπρο (74 %), ακολουθούμενη από τη Μάλτα (66 %), τη Λιθουανία (65 %), το Luxembourg (64 %), την

E7 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις ?

■ Συμφωνώ απόλυτα ■ Τείνουν να συμφωνούν ■ Τείνουν να διαφωνούν ■ Διαφωνώ απόλυτα ■ Δεν γνωρίζω

Η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει την ικανότητά της να αμύνεται αυτόνομα έναντι πιθανών εξωτερικών απειλών

Απειλείται η ασφάλεια (της χώρας μας)

ικανότητά της να αμύνεται αυτόνομα έναντι πιθανών εξωτερικών απειλών (6 %), συμπεριλαμβανομένου του 32 % που συμφωνεί πλήρως. Αυτό υποδηλώνει ότι η στήριξη μιας ισχυρότερης ευρωπαϊκής άμυνας δεν αποτελεί μόνο αντίδραση σε ένα άμεσο αίσθημα εθνικής ανασφάλειας, αλλά αντικατοπτρίζει επίσης μια ευρύτερη προσδοκία ότι η ΕΕ θα πρέπει να είναι σε θέση να προστατευθεί σε ένα πιο αβέβαιο διεθνές περιβάλλον.

Εσθονία (62 %) και την De nmark (61 %). Σχετικά υψηλά επίπεδα καταγράφονται επίσης στην Ελλάδα (59%), τη Ρουμανία (58%), τη Γερμανία (57%), καθώς και τη Γαλλία και την Πολωνία (και οι δύο 56%). Αντίθετα, η αντίληψη της απειλής είναι σημαντικά χαμηλότερη στη Σλοβενία (32%), την Κροατία (39%), την Αυστρία (42%), την Ουγγαρία (43%), το Βέλγιο και τη Βουλγαρία (και οι δύο 44%), την Ιταλία (45%) και τη Σλοβακία (47%). Στις χώρες αυτές, λιγότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

συμφωνούν ότι απειλείται η ασφάλεια της χώρας τους.

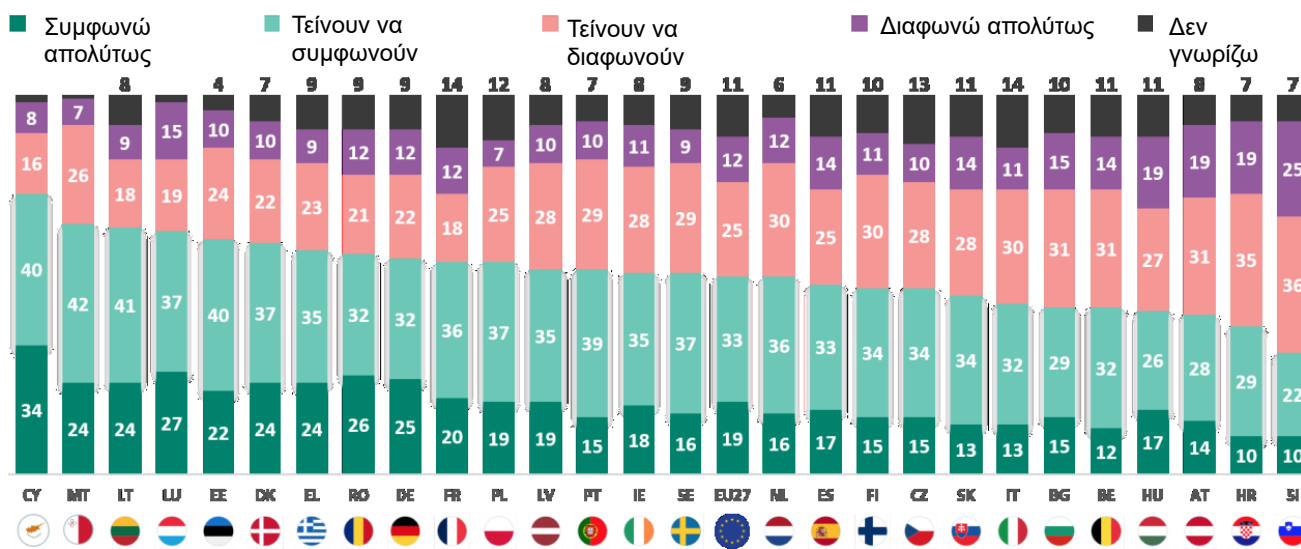
Η μείωση της αίσθησης απειλής σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2026 είναι ορατή στα περισσότερα κράτη μέλη. Σε αρκετές χώρες, η μείωση είναι ιδιαίτερα έντονη, ιδίως στις Κάτω Χώρες (-25 μονάδες), τη Γαλλία (-24 μονάδες), το Βέλγιο (-21 μονάδες), την Ιταλία (-19 μονάδες), καθώς και τη Γερμανία και τη Σουηδία (και οι δύο -18 μονάδες). Αυτό υποδηλώνει ότι η απότομη μείωση που παρατηρείται σε επίπεδο ΕΕ δεν οφείλεται σε μικρό αριθμό χωρών, αλλά αντανακλά μια ευρύτερη χαλάρωση της παρατηρούμενης ανασφάλειας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, η μείωση δεν είναι ομοιόμορφη: το αίσθημα απειλής παραμένει σχεδόν σταθερό στην Κύπρο (-1 βαθμός) και μάλιστα αυξάνεται στο Λουξεμβούργο (9 βαθμοί) και τη Μάλτα (6 βαθμοί), επιβεβαιώνοντας ότι τα εθνικά πλαίσια εξακολουθούν να διαμορφώνουν τις αντιλήψεις για την ασφάλεια.

Η στήριξη της ΕΕ για την ενίσχυση της αυτόνομης αμυντικής της ικανότητας είναι πολύ πιο ομοιογενής. Η πλειοψηφία συμφωνεί με τη δήλωση αυτή σε κάθε κράτος μέλος, η οποία κυμαίνεται από 62% στην Ιταλία έως 92% στη Μάλτα. Τα υψηλότερα επίπεδα παρατηρούνται στη Μάλτα (92%), το Λουξεμβούργο (91%) και την Κύπρο (88%), ακολουθούμενες από τη Δανία (80%), την Εσθονία (79%), την Πορτογαλία (78%) και τη Λιθουανία (77%). Ακόμη και στις χώρες όπου η στήριξη είναι χαμηλότερη, εξακολουθεί να βασίζεται σαφώς στην πλειοψηφία, όπως η Ιταλία (62%), η Πολωνία (65%), η Αυστρία και η Σλοβενία (και οι δύο 66%) και η Βουλγαρία και η Σουηδία (και οι δύο 67%). Αυτό δείχνει ότι, ενώ οι Ευρωπαίοι διαφέρουν ως προς τον τρόπο με τον οποίο αισθάνονται ότι απειλούνται άμεσα, η στήριξη για

την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της ΕΕ αποτελεί κοινή θέση σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

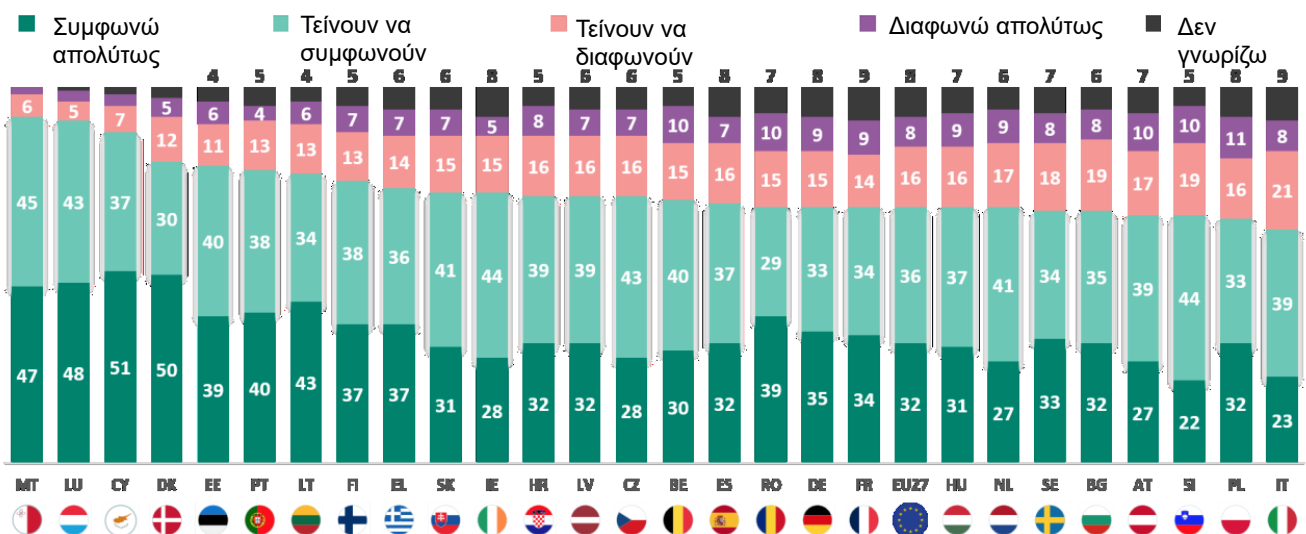
E7 Δεδομένου του τρέχοντος διεθνούς πλαισίου, σε ποιον βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;

Απειλείται η ασφάλεια (της χώρας μας)

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Ε7 Δεδομένου του τρέχοντος διεθνούς πλαισίου, σε ποιον βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις:

Οι κοινωνικοδημογραφικές διαφορές είναι περιορισμένες όσον αφορά την εικαζόμενη απειλή, αλλά πιο ορατές όσον αφορά τη στήριξη της αυτόνομης άμυνας της ΕΕ. Οι κοινωνικοδημογραφικές διαφορές όσον αφορά την αντίληψη ότι απειλείται η χώρα κάποιου παραμένουν σχετικά περιορισμένες. Σε αντίθεση με τις προηγούμενες ερωτήσεις σχετικά με τις κύριες προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ, η ηλικία δεν διαρθρώνει σε μεγάλο βαθμό τις απαντήσεις. Η συμφωνία ότι απειλείται η εθνική ασφάλεια βρίσκεται στο 54% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 15-24 και 25-39 ετών, στο 50% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 40-54 ετών και στο 53% μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 ετών και άνω. Αυτό υποδηλώνει ότι, όταν οι πολίτες ερωτώνται άμεσα για την ασφάλεια της χώρας τους, η αίσθηση της απειλής μοιράζεται σχετικά ευρέως μεταξύ των γενεών. Οι διαφορές μεταξύ των φύλων είναι επίσης μέτριες, αν και οι γυναίκες (54 %) έχουν ελαφρώς περισσότερες πιθανότητες από τους άνδρες (51 %) να συμφωνήσουν ότι απειλείται η ασφάλεια της χώρας τους.

Η στήριξη για την ενίσχυση της αυτόνομης αμυντικής ικανότητας της ΕΕ παρουσιάζει πιο διακριτά κοινωνικοδημογραφικά πρότυπα. Το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο στους ερωτηθέντες ηλικίας 55 ετών και άνω (74%) από ό,τι στους

ερωτηθέντες ηλικίας 15-24 ετών (63%), 25-39 ετών (62%) και 40-54 ετών (65%). Αυτό εν μέρει απηχεί τα προηγούμενα ευρήματα που δείχνουν ότι οι παλαιότεροι ερωτηθέντες τείνουν να δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα σε γεωπολιτικά ζητήματα και ζητήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια.

Οι μεγαλύτερες διαφορές είναι η συμπεριφορά. Οι ερωτηθέντες που εμπιστεύονται την ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας είναι πολύ πιθανότερο να στηρίξουν μια αυτόνομη αμυντική ικανότητα της ΕΕ από εκείνους που δεν εμπιστεύονται την ΕΕ στον τομέα αυτό (75 % έναντι 59 %). Παρόμοιο χάσμα παρατηρείται μεταξύ εκείνων που είναι ικανοποιημένοι και δυσαρεστημένοι με τον σεβασμό του κράτους δικαίου στην ΕΕ (77% έναντι 61%). Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν ότι η στήριξη της αυτόνομης άμυνας της ΕΕ συνδέεται στενά με την ευρύτερη εμπιστοσύνη στην ικανότητα της ΕΕ να ενεργεί αποτελεσματικά. Ωστόσο, ακόμη και μεταξύ των πιο επιφυλακτικών ομάδων, η στήριξη εξακολουθεί να βασίζεται στην πλειοψηφία, επιβεβαιώνοντας ότι η ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της ΕΕ αποτελεί ευρέως κοινή προσδοκία σε ολόκληρο τον ευρωπαϊκό πληθυσμό.

6.2 Εμπιστοσύνη στην ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας

Η πλειονότητα των Ευρωπαίων εμπιστεύονται την ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας, αν και η εμπιστοσύνη είναι πιο μετριοπαθής από τη στήριξη της αυτόνομης άμυνας της ΕΕ

Ένας μεγάλος αριθμός Ευρωπαίων εμπιστεύεται την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας στην Ευρώπη και την προστασία των πολιτών της (56%), συμπεριλαμβανομένου του 12% που την εμπιστεύεται πλήρως και του 44% που τείνει να την εμπιστεύεται. Σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2026, η εμπιστοσύνη στην ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας έχει αυξηθεί κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες, ενώ το ποσοστό όσων δεν την εμπιστεύονται καθόλου έχει μειωθεί. Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα καταδεικνύουν μέτρια αλλά σαφή βελτίωση της εμπιστοσύνης στην ικανότητα δράσης της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας.

Το αποτέλεσμα αυτό θα πρέπει να διαβαστεί μαζί με την προηγούμενη ερώτηση. Ενώ πάνω από τα δύο τρίτα των Ευρωπαίων συμφωνούν ότι η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει την ικανότητά της να αμύνεται αυτόνομα έναντι πιθανών εξωτερικών απειλών, μια μικρότερη πλειοψηφία εμπιστεύεται την ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας στην πράξη. Το κενό αυτό υποδηλώνει ότι η στήριξη της αρχής μιας ισχυρότερης ευρωπαϊκής άμυνας είναι ευρύτερη από την εμπιστοσύνη στην ικανότητα της ΕΕ να την υλοποιήσει. Ωστόσο, το γεγονός ότι η εμπιστοσύνη κατέχεται κατά πλειοψηφία και έχει

αυξηθεί από τον Ιανουάριο του 2026 επιβεβαιώνει ότι η ΕΕ θεωρείται από πολλούς πολίτες ως σχετικός παράγοντας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας.

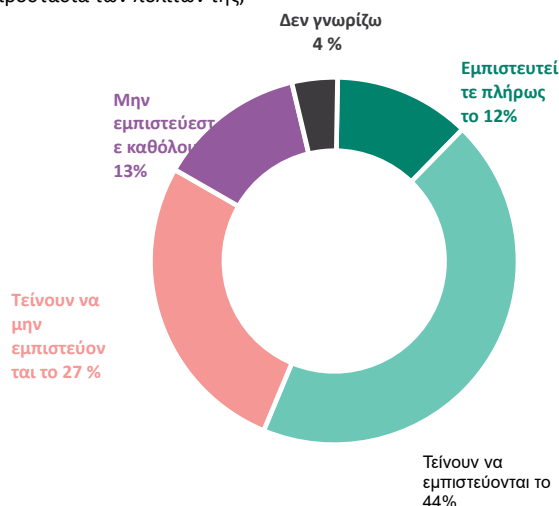
Η εμπιστοσύνη στην ΕΕ όσον αφορά την ασφάλεια και την άμυνα είναι υψηλότερη στη Μάλτα και το Λουξεμβούργο και χαμηλότερη σε αρκετά από τα μεγαλύτερα κράτη μέλη

Η εμπιστοσύνη στην ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Φθάνει στα υψηλότερα επίπεδα της στη Μάλτα (91%) και το Λουξεμβούργο (88%), ακολουθούμενη από την Κύπρο (76%), την Πορτογαλία, τη Δανία και τη Λιθουανία (και οι δύο 75%) και την Εσθονία (72%). Στις χώρες αυτές, η εμπιστοσύνη στην ικανότητα της ΕΕ να προστατεύει τους πολίτες υπερβαίνει σημαντικά τον μέσο όρο της ΕΕ.

Στο άλλο άκρο της κλίμακας, η εμπιστοσύνη είναι χαμηλότερη στην Ελλάδα και την Τσεχία (και οι δύο 47 %). Είναι επίσης σχετικά χαμηλή στη Γερμανία και την Ιταλία (και οι δύο 50%), τη Σλοβακία και τη Βουλγαρία (και οι δύο 52%), καθώς και τη Γαλλία και την Αυστρία (και οι δύο 53%). Αυτό επιβεβαιώνει ότι, παρόλο που η εμπιστοσύνη ανήκει κατά πλειοψηφία ή σχεδόν κατά πλειοψηφία σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη, η εμπιστοσύνη στον ρόλο της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας είναι πιο περιορισμένη σε αρκετά μεγάλα κράτη μέλη, ιδίως στη Γερμανία, την Ιταλία και τη Γαλλία.

Η εικόνα της χώρας επικαλύπτεται μόνο εν μέρει με την αίσθηση της εθνικής απειλής που περιγράφεται στην προηγούμενη ενότητα. Στην Ιθουανία και την Εσθονία, τα υψηλά επίπεδα εμπιστοσύνης στην ΕΕ

Ε8 Σε ποιον βαθμό εμπιστεύεστε την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας στην Ευρώπη και την καλύτερη προστασία των πολιτών της;

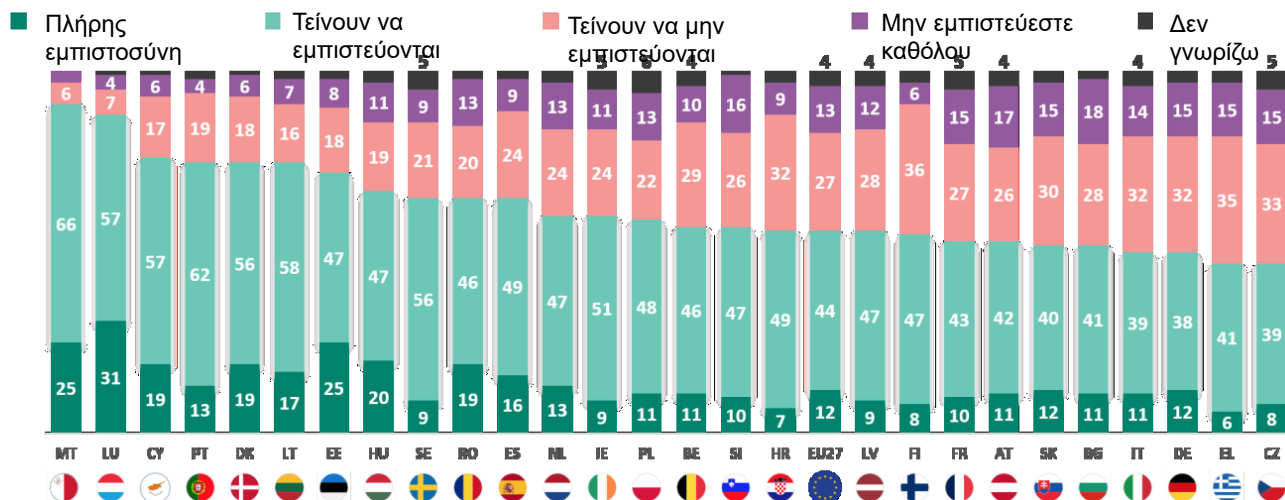

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

συμβαδίζουν με την ισχυρή αντίληψη των κινδύνων για την ασφάλεια, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι χώρες που είναι περισσότερο εκτεθειμένες στις γεωπολιτικές συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία ενδέχεται επίσης να εμπιστεύονται περισσότερο την αμυντική δράση σε επίπεδο ΕΕ. Ωστόσο, αυτό δεν είναι συστηματικό. Ορισμένες χώρες με σχετικά υψηλή εκτιμώμενη απειλή, όπως η Γαλλία ή η Γερμανία, παρουσιάζουν πιο μέτρια επίπεδα εμπιστοσύνης στην ΕΕ στον τομέα αυτό. Αυτό δείχνει ότι η εμπιστοσύνη στον ρόλο της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας δεν διαμορφώνεται μόνο από την έκθεση σε εξωτερικές απειλές, αλλά και από την ευρύτερη εθνική στάση απέναντι στην ικανότητα της ΕΕ να ενεργεί αποτελεσματικά.

Σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2026, η εμπιστοσύνη έχει αυξηθεί στα περισσότερα κράτη μέλη, αν και σε διαφορετικό βαθμό. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις παρατηρούνται στη Μάλτα (24 μονάδες), τη Γαλλία (13 μονάδες), το Λουξεμβούργο (12 μονάδες), την Αυστρία (10 μονάδες) και τη Σλοβενία (9 μονάδες). Η εμπιστοσύνη έχει επίσης αυξηθεί αισθητά στη Βουλγαρία και την Ουγγαρία (και οι δύο 8 βαθμοί), τη Δανία και την Ελλάδα (και οι δύο 7 βαθμοί) και το Βέλγιο (6 βαθμοί). Η συνολική αύξηση της εμπιστοσύνης είναι ευρέως διαδεδομένη, αλλά άνιση σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε8 Σε ποιο βαθμό εμπιστεύεστε την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας στην Ευρώπη και την καλύτερη προστασία των πολιτών της;

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Η εμπιστοσύνη στην ΕΕ όσον αφορά την ασφάλεια και την άμυνα είναι ισχυρότερη μεταξύ των νεότερων ερωτηθέντων και εκείνων που έχουν ευρύτερη εμπιστοσύνη στην ΕΕ

Η ηλικία είναι ένα από τα πιο ξεκάθαρα χάσματα. Η εμπιστοσύνη στην ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας είναι υψηλότερη μεταξύ των ερωτηθέντων ηλικίας 15-24 ετών (65 %) και παραμένει πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ (56 %) μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25-39 ετών (59 %). Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο μεταξύ των ερωτηθέντων ηλικίας 40-54 ετών (53%) και των ερωτηθέντων ηλικίας 55 ετών και άνω (55%).

Αυτό το ηλικιακό πρότυπο είναι αξιοσημείωτο, διότι οι ηλικιωμένοι ερωτηθέντες είναι γενικά πιθανότερο να εντοπίσουν ζητήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια ως προκλήσεις ή προτεραιότητες για την ΕΕ. Οι νεότεροι ερωτηθέντες φαίνεται ότι είναι λιγότερο πιθανό να αισθάνονται ότι τους αφορούν άμεσα οι απειλές κατά της ασφάλειας, αλλά είναι πιθανότερο να εμπιστεύονται την ΕΕ για την ανάληψη δράσης στον τομέα αυτό. Αυτό υποδηλώνει διάκριση μεταξύ της αντίληψης της απειλής, η οποία τείνει να είναι ισχυρότερη μεταξύ των ηλικιωμένων ερωτηθέντων, και της εμπιστοσύνης στη δράση της ΕΕ, η οποία είναι ισχυρότερη μεταξύ των νεότερων Ευρωπαίων.

Οι διαφορές μεταξύ των φύλων είναι περιορισμένες, αν και οι άνδρες (58%) έχουν ελαφρώς περισσότερες πιθανότητες από τις γυναίκες (55%) να εμπιστεύονται την ΕΕ στον τομέα αυτό. Η εμπιστοσύνη είναι επίσης υψηλότερη μεταξύ των ερωτηθέντων με τριτοβάθμια εκπαίδευση (61%) από ό,τι μεταξύ των ερωτηθέντων με ανώτερη δευτεροβάθμια ή μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (54%) ή χαμηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης (55%).

Οι μεγαλύτερες διαφορές είναι η συμπεριφορά. Οι ερωτηθέντες που είναι ικανοποιημένοι με τον σεβασμό του κράτους δικαίου στην ΕΕ (79 %) είναι πολύ πιθανότερο να εμπιστεύονται την ΕΕ για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας από εκείνους που είναι δυσαρεστημένοι (36 %). Αυτό επιβεβαιώνει ότι η εμπιστοσύνη στον ρόλο της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας συνδέεται στενά με την ευρύτερη εμπιστοσύνη στη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η εμπιστοσύνη στην ΕΕ στον τομέα της άμυνας είναι σημαντικά ισχυρότερη μεταξύ των ατόμων ηλικίας κάτω των 25 ετών (65 %)

Ε8 Σε ποιο βαθμό εμπιστεύεστε την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας στην Ευρώπη και την καλύτερη προστασία των πολιτών της;

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

7. Τεχνικές προδιαγραφές

Μεταξύ της 19ης και της 24ης Ιουνίου 2026, η Δημοσκοπήση πραγματοποίησε το εν λόγω έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 584 κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας (Μονάδα «Δημόσια γνώμη και συμμετοχή των πολιτών» της ΓΔ COMM). Πρόκειται για έρευνα που συντονίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας (Μονάδα «Δημόσια γνώμη και συμμετοχή των πολιτών» της ΓΔ COMM).

Το Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο καλύπτει τον γενικό πληθυσμό ηλικίας 15 ετών και άνω και στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτός ο πληθυσμός-στόχος αντιστοιχεί στο ευρύ κοινό, όπως ορίζεται στη σύμβαση-πλαίσιο του Έκτακτου Ευρωβαρόμετρου. Συνολικά, 25.904 συνεντεύξεις ολοκληρώθηκαν μέσω του Computer Assisted Web Interviewing (CAWI).

Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας ακολουθεί τις τυποποιημένες προδιαγραφές της σύμβασης-πλαισίου, με 1.000 συνεντεύξεις σε μεγαλύτερα κράτη μέλη και 500 συνεντεύξεις σε μικρότερα κράτη μέλη (LU, CY, MT).

Αριθμός συνεντεύξεων ανά χώρα

ΕΕ	ΕΕ	25904	ΛΕ	Λετονία	1010
ΒΕ	Βέλγιο	1039	ΛΙ	Λιθουανία	1005
ΒΛ	Βουλγαρία	1007	ΛΞ	Λουξεμβούργο	506
ΤΣ	Τσεχία	1016	ΟΥ	Ουγγαρία	1030
ΔΑ	Δανία	1015	ΜΑ	Μάλτα	512
ΓΕ	Γερμανία	1008	ΚΧ	Κάτω Χώρες	1024
ΕΣ	Εσθονία	1005	ΑΥ	Αυστρία	1017
ΙΡ	Δημοκρατία της Ιρλανδίας	1036	ΠΛ	Πολωνία	1024
ΕΛ	Ελλάδα	1008	ΠΡ	Πορτογαλία	1005
ΙΣ	Ισπανία	1005	ΡΜ	Ρουμανία	1014
ΓΑ	Γαλλία	1005	ΣΝ	Σλοβενία	1016
ΥΕ	Κροατία	1031	ΣΚ	Σλοβακία	1003
ΙΤ	Ιταλία	1009	ΦΙ	Φινλανδία	1024
ΚΥ	Κύπρος	521	ΣΔ	Σουηδία	1009

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Περιθώριο σφάλματος

Τα αποτελέσματα της έρευνας υπόκεινται σε ανοχές δειγματοληψίας. Το «περιθώριο σφάλματος» ποσοτικοποιεί την αβεβαιότητα σχετικά με ένα αποτέλεσμα έρευνας (ή την εμπιστοσύνη σε αυτό). Κατά γενικό κανόνα, όσο περισσότερες συνεντεύξεις διεξάγονται (μέγεθος δείγματος), τόσο μικρότερο είναι το περιθώριο σφάλματος. Ένα δείγμα 500 μονάδων θα έχει περιθώριο σφάλματος που δεν θα υπερβαίνει τις 4,4 εκατοστιαίες μονάδες και ένα δείγμα 1 000 μονάδων θα έχει περιθώριο σφάλματος που δεν θα υπερβαίνει τις 3,1 εκατοστιαίες μονάδες.

(πίνακας από άλλη έκθεση του Ευρωβαρόμετρου)

Στατιστικά περιθώρια λόγω της διαδικασίας δειγματοληψίας

(στο επίπεδο εμπιστοσύνης 95%)

τα διάφορα μεγέθη δειγμάτων είναι στις σειρές

διάφορα παρατηρούμενα αποτελέσματα είναι σε στήλες

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N=50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N=500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N=500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N=1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000

8. Εστιονάριος

Λειτουργία συνέντευξης: Διαδικτυακά (CAWI)

Πληθυσμός-στόχος: Ευρύ κοινό, 15+

Κάλυψη: 27 κράτη μέλη της ΕΕ

Ημερομηνίες επιτόπιων εργασιών: 19 έως 24 Ιουνίου 2026

Μέγεθος δείγματος: 25904 συνεντεύξεις (περίπου 1000 σε μεγαλύτερες χώρες και 500 σε μικρότερες χώρες)

Κοινωνικοδημογραφικά ζητήματα που καλύπτονται: ηλικία, φύλο, εκπαίδευση, επάγγελμα, περιφέρεια, αστικοποίηση, σύνθεση των νοικοκυριών και οικονομικές δυσκολίες.

Η ΕΕ: πλεονεκτήματα, προκλήσεις και προτεραιότητες

E1 : Ποιες πιστεύετε ότι είναι οι κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η ΕΕ; Επιλέξτε έως τρεις απαντήσεις.

(RANDOMISE 1-11 – ΜΕΓΙΣΤΕΣ 3 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

Κοινωνικές ανισότητες 1

Ανεπαρκής οικονομική ανάπτυξη 2

Το κόστος ζωής 3

Ο πόλεμος στην Ουκρανία 4

Σύγκρουση στη Μέση Ανατολή (M) 5

Κλιματική αλλαγή και περιβαλλοντικά ζητήματα 6

Παράτυπη μετανάστευση 7

Έγκλημα και τρομοκρατία 8

Αντίκτυπος των ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνία 9

Παραπληροφόρηση και χειραγώγηση πληροφοριών 10

Θέματα ασφάλειας και άμυνας 11

Άλλα 12

Καμία 13

Δεν γνωρίζω 998

E2 Ποιους από τους ακόλουθους τομείς πιστεύετε ότι η ΕΕ θα πρέπει να αντιμετωπίσει κατά προτεραιότητα; Επιλέξτε έως τρεις απαντήσεις.

(RANDOMISE 1-17 – ΜΕΓΙΣΤΕΣ 3 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

Παράτυπη μετανάστευση 1

Ο πόλεμος στην Ουκρανία 2

Ασφάλεια και άμυνα 3

Οικονομία και δημόσια οικονομικά 4

Βιομηχανία και ανταγωνιστικότητα 5

Γεωργία και επισιτιστική ασφάλεια 6

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Κλιματική αλλαγή και περιβάλλον 7
Εκπαίδευση και κατάρτιση 8
Θέσεις εργασίας, κοινωνική ισότητα και δεξιότητες 9
Ενέργεια 10
Εμπόριο 11
Έρευνα και καινοτομία 12
Δημόσια υγεία 13
Αντίκτυπος των ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνία (N) 14
Δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα και κράτος δικαίου 15
Σύγκρουση στη Μέση Ανατολή (N) 16
Άλλα 17
Καμία 18
Δεν γνωρίζω 998

Δημοκρατία και κράτος δικαίου στην ΕΕ

E3 Κατά τη γνώμη σας, ποια από τα ακόλουθα είναι τα σημαντικότερα στοιχεία μιας δημοκρατικής κοινωνίας;

(RANDOMISE 1-10 – ΜΕΓΙΣΤΕΣ 3 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

Ελεύθερες και δίκαιες εκλογές 1
Ελευθερία λόγου/έκφρασης 2
Ελευθερία και ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης 3
Σεβασμός του κράτους δικαίου και προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων 4
Ανεξάρτητο δικαστικό σύστημα 5
Δυνατότητα συμμετοχής των πολιτών στον δημόσιο διάλογο και στη λήψη αποφάσεων 6
Διαφάνεια και λογοδοσία των πολιτικών ηγετών 7
Σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων 8
Καταπολέμηση της διαφθοράς 9
Μια ισχυρή αντιπολίτευση που μπορεί να επικρίνει την κυβέρνηση 10
Άλλα 11
Κανένα από αυτά τα 12
Δεν γνωρίζω 13

Q4 On erall, πόσο ικανοποιημένοι ή δυσαρεστημένοι είστε με το σεβασμό του κράτους δικαίου στο...

(ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ)

		Πολύ ικανοποιημένος/- η	Μάλλον ικανοποιημένος/- η	Μάλλον δυσαρεστημένος	Πολύ δυσαρεστημένος/ -η	Δεν γνωρίζω
1	(Η ΧΩΡΑ ΜΑΣ)	1	2	3	4	998
2	Η ΕΕ	1	2	3	4	998

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Ε5 Για κάθε μία από τις ακόλουθες ενέργειες, πείτε μου αν πιστεύετε ότι είναι αποτελεσματική ή όχι στη λήψη πολιτικών αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ μετά τις εκλογές;

(RANDOMISE – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΗ)

		Πολύ αποτελεσμα- τική	Αρκετά αποτελεσ- ματική	Όχι ή αποτελεσμα- τική	πολύΚαθόλου αποτελεσμ- ατική	Δεν γνωρίζω
		1	2	3	4	998
1	Να είστε μέλος ένωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης					
2	Λάβετε μέρος σε μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών (αίτημα υπογεγραμμένο από τουλάχιστον ένα εκατομμύριο πολίτες σε τουλάχιστον επτά κράτη μέλη, με το οποίο καλείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει νέους νόμους σε τομείς στους οποίους η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα να αναλάβει δράση) ή σε μια ομάδα Ευρωπαίων πολιτών (μια τυχαία επιλεγμένη συνέλευση πολιτών σε επίπεδο ΕΕ που συνεργάζεται για τη διατύπωση συστάσεων πολιτικής)					
3	Συμμετοχή σε πολιτικά κινήματα, κόμματα ή συνδικάτα					
4	Μποϊκοτάζ ή αγορά ορισμένων προϊόντων για πολιτικούς, ηθικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους					
5	Συμμετοχή σε διαδήλωση ή διαμαρτυρία					

Ανεξαρτησία και εμπόριο

Ε6 Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;

(ROTATE – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΗ)

		Συμφωνώ απολύτως	Τείνουν συμφωνούν	ναΤείνουν διαφωνούν	ναΔιαφωνώ απολύτως	Δεν γνωρίζω
		1	2	3	4	998
1	Τα κράτη μέλη μπορούν να1 επιτύχουν καλύτερα αποτελέσματα στις εμπορικές διαπραγματεύσεις μέσω της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ					
2	Η ΕΕ θα πρέπει να1 ενισχύσει την οικονομική της ανεξαρτησία διαφοροποιώντας τις εμπορικές της σχέσεις					

Δ προστασία, συμπεριλαμβανομένης της μελλοντικής στρατηγικής για την ασφάλεια

Ε7 Λαμβάνοντας υπόψη το τρέχον διεθνές πλαίσιο, σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;

(ROTATE – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΗ)

		Συμφωνώ απολύτως	Τείνουν συμφωνούν	ναΤείνουν διαφωνούν	ναΔιαφωνώ απολύτως	Δεν γνωρίζω
		1	2	3	4	998
1	Απειλείται η ασφάλεια (της1 χώρας μας)					
2	Η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει1 την ικανότητά της να αμύνεται αυτόνομα έναντι					

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

πιθανών
απειλών (N) εξωτερικών

E8 Σε ποιο βαθμό εμπιστεύεστε την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας στην Ευρώπη και την προστασία των πολιτών της;

(ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ)

Πλήρης εμπιστοσύνη	1
Τείνουν να εμπιστεύονται	2
Τείνουν να μην εμπιστεύονται	3
Μην εμπιστεύεστε καθόλου	4
Δεν γνωρίζω	4

Ενεργειακή κρίση

E9 Κατά την άποψή σας, τι μπορεί να βοηθήσει την ΕΕ να απομακρυνθεί από τα ορυκτά καύσιμα;

(ΠΡΩΤΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ - ΚΑΙ ΜΕΤΑ - ΠΟΛΛΑΠΛΗ - ΡΑΔΔΟΜΙΚΗ)

Μεγαλύτερος εξηλεκτρισμός	1
Μείωση της χρήσης ενέργειας μέσω μέτρων ενεργειακής απόδοσης	2
Πρώθηση τοπικών δράσεων όπως οι ενεργειακές κοινότητες	3
Ανάπτυξη μεγαλύτερης δυναμικότητας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω π.χ. νέων αιολικών πάρκων και ηλιακών πάρκων	4
Επένδυση σε πυρηνικές λύσεις	5
Άλλα	6
Δεν γνωρίζω	998

1. Πρώτα απ' όλα;

2. Και μετά;

Q10 W, εάν υπάρχουν, από τις ακόλουθες ενέργειες στις οποίες έχετε προβεί ως απάντηση στην αύξηση των τιμών της ενέργειας μετά την έναρξη του πολέμου στο Ιράν (τέλη Φεβρουαρίου 2026), προκειμένου να μειώσετε την κατανάλωση ενέργειας και να διαχειριστείτε πιο ενεργά τη χρήση ενέργειας; Έχετε...

(ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ – ΚΑΝΕΝΑΣ ΚΑΙ Η ΔΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ - ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΙ)

Μειωμένη χρήση θέρμανσης ή ψύξης	1
Μειωμένη συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας	2
Βελτιωμένη μόνωση ή ενεργειακή απόδοση του σπιτιού σας	3
Επένδυση σε ενεργειακά αποδοτικότερες συσκευές	4
Παρακολούθησε την κατανάλωση ενέργειάς σου πιο στενά	5

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Συγκρίνετε ή αλλάξετε τον προμηθευτή ή τη σύμβασή σας στον τομέα της ενέργειας	6
Χρήση έξυπνων εργαλείων ή εφαρμογών για τη διαχείριση της χρήσης ενέργειας	7
Προσαρμοσμένη χρήση ενέργειας για να επωφεληθεί από χαμηλότερες τιμές ή μειωμένη κατανάλωση σε ώρες με υψηλότερες τιμές (π.χ. το πρωί, το βράδυ)	8
Εγκατάσταση ή εξέταση του ενδεχομένου εγκατάστασης λύσεων ανανεώσιμης ενέργειας (π.χ. ηλιακοί συλλέκτες)	9
Ενταχθείτε σε μια ενεργειακή κοινότητα	10
Αλλάξτε τις συνήθειες μεταφοράς σας για να μειώσετε την κατανάλωση ενέργειας	11
Άλλα	12
Καμία	13
Δεν γνωρίζω	998

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Πόσο ανησυχείτε για τους ακόλουθους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

(ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ - RANDOMISE)

	Πολύ ανήσυχος/-η	Ανησυχεί κάπως	Δεν ανησυχώ ιδιαίτερα	Καθόλου ανησυχητικό	Δεν γνωρίζω
1 Έκθεση σε επιβλαβές περιεχόμενο (π.χ. βία, αυτοτραυματισμός, εξτρεμισμός, επιβλαβείς συμβουλές για την υγεία ή καλλυντικά)	1	2	3	4	998
2 Διαδικτυακή αθέμιτη προσέγγιση (grooming) ή σεξουαλική εκμετάλλευση	1	2	3	4	998
3 Διαδικτυακός εκφοβισμός ή παρενόχληση	1	2	3	4	998
4 Εθιστικός σχεδιασμός	1	2	3	4	998
5 Κίνδυνοι για την προστασία των δεδομένων (π.χ. συλλογή προσωπικών πληροφοριών παιδιών)	1	2	3	4	998
6 Πρόσληψη για παράνομες δραστηριότητες	1	2	3	4	998

E12 Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες απαιτεί από τις διαδικτυακές πλατφόρμες να προστατεύουν καλύτερα τα παιδιά από βλάβες, οι οποίες θα μπορούσαν να προκύψουν, για παράδειγμα, μέσω του κυβερνοεκφοβισμού, της αθέμιτης προσέγγισης παιδιών, της έκθεσης σε βίαιο εξτρεμιστικό υλικό, του εθιστικού σχεδιασμού ή των λεγόμενων «τρυπών κουνελιών». Προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η προστασία των παιδιών στο διαδίκτυο, ποια από τις ακόλουθες δράσεις πιστεύετε ότι θα πρέπει να αναλάβει η ΕΕ;

(ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ)

Θέσπιση κανόνων σε επίπεδο ΕΕ που απαγορεύουν στους παρόχους μέσων κοινωνικής δικτύωσης να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε παιδιά κάτω από μια ορισμένη ηλικία	1
Θέσπιση κανόνων σε επίπεδο ΕΕ που υποχρεώνουν τους παρόχους μέσων κοινωνικής δικτύωσης να καθυστερούν την παροχή πρόσβασης σε ορισμένα μη ασφαλή μέσα κοινωνικής δικτύωσης σε παιδιά κάτω από μια ορισμένη ηλικία	2

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Ενίσχυση των πόρων που διατίθενται για την επιβολή του νόμου	3
Επαφίεται στους γονείς και τα σχολεία να διαχειρίζονται την ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο χωρίς πρόσθετα μέτρα σε επίπεδο ΕΕ	4
Δεν απαιτείται πρόσθετη δράση	5
Δεν γνωρίζω	998

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Ε 13 Τις τελευταίες επτά ημέρες, πόσο συχνά έχετε συναντήσει πληροφορίες στο διαδίκτυο που έχετε ...
(ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΗ)

	Καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά	Αρκετές φορές την εβδομάδα	Λιγότερο συχνά	Ποτέ	Δεν γνωρίζω	
1 Δεν ήταν βέβαιος αν ήταν αξιόπιστος	1	2	3	4	998	
2 Πιστεύεται ότι είναι ψευδής ή παραπλανητική	1	2	3	4	998	
3 Πιστεύεται ότι μπορεί να ήταν μέρος μιας προσπάθειας από μια ξένη χώρα ή οργανισμό να επηρεάσει τη γνώμη σας	1	2	3	4	998	

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Ε14 Όταν συναντάτε πληροφορίες στο διαδίκτυο που πιστεύετε ότι μπορεί να είναι ψευδείς ή παραπλανητικές, τι κάνετε συνήθως;

(ΠΙΘΑΝΕΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ – ΤΥΧΑΙΑ 1-5)

Αγνοήστε το	1
Ελέγξτε το συγκρίνοντας το με άλλες πηγές	2
Αναφέρετέ το στην πλατφόρμα ή τον ιστότοπο	3
Συζητήστε το με φίλους/οικογένεια	4
Μοιραστείτε το στο διαδίκτυο	5
Δεν γνωρίζω	998

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

Ε 15 Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε ορισμένα από τα ακόλουθα μέτρα, εάν υπάρχουν, για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών στο διαδίκτυο;

(ΜΕΓΙΣΤΟ 2 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ – ΚΑΝΕΝΑΣ ΚΑΙ Η ΔΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ – ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ 1-6)

Αυστηρότεροι κανόνες για τις διαδικτυακές πλατφόρμες και τις πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης	1
Περισσότερη εκπαίδευση και γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας για τους πολίτες	2
Πιο ανεξάρτητος έλεγχος γεγονότων του επιγραμμικού περιεχομένου	3

Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο
Προκλήσεις και προτεραιότητες της ΕΕ

Αυστηρότερες κυρώσεις κατά του παράνομου διαδικτυακού περιεχομένου και των παράνομων διαδικτυακών δραστηριοτήτων	4
Σαφής επισήμανση του περιεχομένου που παράγεται ή παραποιείται από ΤΝ	5
Κατώτατο όριο ηλικίας για την πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	6
Δεν απαιτούνται πρόσθετα μέτρα	7
Δεν γνωρίζω	998

ΡΩΤΗΣΤΕ ΟΛΟΥΣ

DX 1 Πώς χρησιμοποιείτε τις πλατφόρμες κοινωνικών μέσων για να λάβετε πληροφορίες σχετικά με τρέχοντα γεγονότα ή πολιτικά ζητήματα;

(ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ)

Αρκετές φορές την ημέρα	1
Μία φορά την ημέρα	2
Αρκετές φορές την εβδομάδα	3
Λιγότερο συχνά	4
Ποτέ	5
Δεν γνωρίζω	998